

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

46 årg

Nr 3/2014

Ur innehållet: NOAT-historia, Cykel Arusha–Tanga, (Barn)-böcker, Swahilidag, IKT-proj

TIDNINGEN HABARI

utges av
**SVENSK-TANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN**

REDAKTION e-post: habari@svetan.org
Lars Asker, redaktör tel 08-38 48 55, mobil 0705 85 23 10
lars.asker@telia.com
Eva Löfgren tel 08-36 48 88, mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se
Sten Löfgren tel 08-36 48 88, mobil 0708 90 59 59
fax 08-760 50 59, sten@svetan.org
Folke Strömberg tel 08-91 73 27, mobil 0706 91 73 06
anfo.stromberg@telia.com

PRISUPPGIFTER 2014

SVETAN-medlemskap inkl HABARI	300 kr
Familjemedlem exkl HABARI	50 kr
Ungdomsmedlemskap	150 kr
Prenumeration HABARI	250 kr
Enstaka HABARI	50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)
Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro 35 95 50-1
– ange på talongen vad som önskas.

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

1/04 Lokala språk och kulturer	2/09 Parlör, politiska makten, slaveri
2/04 Musik	3/09 Biståndshist., Tumaini, livshist.
3/04 Gruvnäringen	4/09 Klimat och energi
4/04 HIV/AIDS	1/10 Musik
1/05 Resor, turism	2/10 Kibaha Education Center
2/05 Forskning	3/10 Hälsa
3/05 Konst och kultur	4/10 Litteratur
4/05 Demokrati och utveckling	1/11 Ungdom, Karagwe, ELCT mm
1/06 Lake Victoria, ny regering mm	2/11 Hållbar utveckling
2/06 Alkohol	3/11 MV Liemba, forskarnätverk mm
3/06 Kvinnors villkor	4/11 Flora och Fauna
4/06 Utbildning	1/12 Självtändigheten 50 år
1/07 Swahilikulturen	2/12 Joha trust & Mama Barbro mm
2/07 Jordbruk	3/12 Mänskliga rättigheter
3/07 Investeringspolitik mm	4/12 Företagsamhet
4/07 Flyktingar	1/13 Kvinnliga förebilder
1/08 Tumaini, snidade dörrar mm	2/13 John Kilaka, Karagwe 30 år mm
2/08 Bildkonst	3/13 Swahili
3/08 Kina, NAI, Zanzibar mm	4/13 Tanzaniaadag, energi, skolfilm
4/08 Makondeskulptur, Kina, WIOMSA	1/14 Barn
1/09 Svetan 40 ÅR	2/14 Konst och litteratur

Omslagsfoto: Skolbarn från Kurasinigrundskolan i Dar es Salaam demonstrerar för tillgång till mera böcker.

Föräldrar: Köp böcker åt oss för att läsa.

Staten: Förse oss med tillräckligt med böcker att läsa i skolan. Se artikel på sid 4–5.

Foto: Petra Szabo

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen – kontakta Lars Asker. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Myran Grafiska, Varberg 2014, ISSN 0345-437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2—Habari 3/2014

SVETAN

www.svetan.org
[www.facebook.com/
SvenskTanzaniska](http://www.facebook.com/SvenskTanzaniska)
BOX 22003

104 22 STOCKHOLM

e-post: info@svetan.org
Organisationsnummer
802006-3635

STYRELSE

e-post: styrelsen@svetan.org

Johanna Andersson, ordförande
tel 073-04 02 238

Johanna Bergsten, vice ordf.
tel 070-34 72 129

Fredrik Gladh, sekreterare
tel 08-64 70 887

Helena Honkanen, kassör
tel 0709-40 00 56

Emma Kreü, ledamot

Eva Löfgren, ledamot

Rehema Prick, ledamot

Sofie Gullberg, ledamot

Anne Kasenene, ledamot

Helena Stigsson, ledamot

*

LOKALREPRESENTANTER

Gunilla Lundahl

Föreningen Tandala

Killevägen 8A, 247 71 GENARP
tel 076-866 60 39

Olle Wallin

Övermorjärv 14, 952 93 KALIX
tel 070-22 55 057

Rehema Prick

Åtorps Björkv 7, 443 31 LERUM
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant – ta kontakt med ordförande Johanna Andersson.

*

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center

Kontaktperson Katarina Beck-Friis

e-post: katarina.beck@comhem.se

*

TANZANIAS AMBASSAD

tel 08-732 24 30 /31

Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY

e-post: mailbox@tanemb.se

www.tanemb.se

ORDFÖRANDEN

Hej!

Hoppas att ni haft en bra sommar. Vi har försökt att ta det så lugnt som möjligt och samla kraft inför hösten och vintern. Härligt med temperaturer i Sverige som liknar Dar es Salaam tycker vi! Nu har hösten precis börjat. Mycket är på gång både i Sverige och i Tanzania, till exempel valet i Sverige i år och det i Tanzania hösten 2015. Vi hoppas förstås att året inför valet i Tanzania och själva valet kommer att gå lugnt och rättvist till.

Svetan ordnar i november en nätverksmessa i Stockholm – ett tillfälle att träffa andra som är intresserade av tanzanisk kultur och olika projekt i Tanzania. Alla är välkomna, oavsett om du själv har rötterna i Tanzania, om du har bott där eller om bara är intresserad och vill veta mera. Vi ser fram emot att träffa tanzaniaintresserade från många olika håll! Mer information om detta kommer längre fram på vår hemsida. Om du själv vill bidra till nätverksmässan på något sätt eller vara med, tveka inte att höra dig till oss på svetan@svetan.org

När ni läser detta har vi redan haft höstens första styrelsemöte. Det är ett ständigt pågående arbete för en förening som Svetan att staka ut riktningen för verksamheten. Nätverksmessa är en del av Svetans ambition att vara en mötesplats och resurs för information om Tanzania. Det mesta av styrelsens fokus kommer under hösten att ligga på nätverksmässan. Hoppas vi ses där!

Varma hälsningar,

Johanna och Johanna
ordförare i Svetan

Barnböcker skapade av barn på skolor i Sverige blir skolböcker till barn i Tanzania

I **Kunskapskretsloppet** får barn skapa egna skolböcker med hjälp av en författare. Böcker som i slutänden hamnar hos barn på skolor runt om i världen som saknar skolböcker.

”Syftet med Kunskapskretsloppet är att ge barn möjlighet att hjälpa barn lära sig läsa och skriva”, säger författaren och Kunskapskretsloppets grundare Mikael Rosengren. ”Det är en förutsättning för att kunna välja sin väg genom livet.”

I Gripsholmsskolan i Mariefred har två bokprojekt just avslutats. Det är en förskoleklass och en klass 4 som fått skapa sina egna sagoböcker. Böcker som i september/oktober kommer fram till barn på två olika skolor i Tanzania. Böckerna är skrivna med ett enkelt språkbruk och blir där de mottagande barnens läroböcker.

Det riktigt lyser om Mikael när han berättar om barnens stora entusiasm och noggrannhet när de får skapa sin egen bok som ska hjälpa barn.

”I varje bokprojekt vi gör får barn träna samarbete, skapande, social förmåga, språk, bild och kultur. De får själva bestämma vad boken ska handla om och baserat på deras idéer skriver jag eller en annan författare manus. Ett manus som barnen själva får illustrera sedan”, fortsätter Mikael. ”Dessutom får både de avsändande och mottagande barnen svara på samma frågor om en helt vanlig dag där de bor och om deras intressen. På så sätt bygger vi broar av både kunskap och vänskap.”

En av de mottagande skolorna ligger på Zanzibar och en volontär som besökt skolan har benämnt projektet som ”livsförändrande för barnen på skolan”. Även media har visat stort intresse för Kunskapskretsloppet.

”Häftigast av allt är att även de mottagande barnen får chansen att skapa sin egen sagobok som även den ska skickas

vidare till en annan skola någonstans i världen. Det är det som är det fiffiga med Kunskapskretsloppet. Det är så det fortsätter. Bokprojekt för bokprojekt”, berättar Mikael.

Kunskapskretsloppet

Läs gärna mer om Kunskapskretsloppet
och de pågående bokprojekten på
www.kunskapskretsloppet.se

kunskapskretsloppet

Children's Book Festival in Dar es Salaam

Den första barnboksfestivalen i Dar es Salaam gick av stapeln 12–14 juni 2014. Det var ett samarbete mellan föreningen *Afrikultur* i Stockholm och *Soma Book Café* i Dar es Salaam med stöd av Svenska Institutet och Kulturrådet. Eva Löfgren träffade Matilda Wallin och Katarina Tobé från *Afrikultur* samt Petra Szabo som var inbjuden som gästföreläsare och workshopsledare.

Första festivaldagen inleddes med en parad genom staden med start från *National Library*. Ett sextiototal barn deltog och en del var utklädda till böcker och andra banderoller där de krävde att alla barn skall ha tillgång till böcker. I paraden fanns också barn från en cirkusskola som underhöll med cirkuskonster.

Invigning

Paraden slutade vid *House of Culture* där den formella invigningen tog vid. Huvudtalare var presidenthustrun Mama Salma Kikwete och Demere Kitunga från *Soma Book Café*. Mama Kikwete visade

prov på stor entusiasm och hade en aktiv dialog med barnen under sitt tal – hon höll t.o.m. på 45 min längre än det var tänkt. Men vem säger till presidentens fru att sluta prata? Och de flesta uppskattade faktiskt att hon tog den tid hon tog. Det märktes att hon var utbildad primary school teacher och är intresserad av utbildnings- och litteraturfrågor.

Det framfördes en teaterföreställning och en dansföreställning med barn i alla roller och båda baserades på två olika barnböcker. De medverkande barnen visade prov på stor talang och fick mycket beröm och uppmärksamhet.

Invigningsdagen bevakades av flera TV-kanaler, radio och tidningar.

Utställningar

Afrikultur, som tidigare ordnat barnboks-festival i Bamako, Mali, hade med sig en utställning med åtta internationellt erkända barnboks-författare från olika afrikanska länder. Detta ledde bl.a. till att förläggare i Tanzania ville få kontakt med förläggare i Västafrika för framtida samarbete. Vidare fanns en utställning som visade resultatet av en barnbokstävling som ett antal *primary school*-elever deltagit i inför festivalen. Tre vinnare presenterades och de ska få möjlighet att få hjälp av en etablerad författare och en illustratör för att boken ska kunna presenteras mer eller mindre som ett färdigt alster att trycka. Förhoppningsvis blir någon av de tre fina "böckerna" också tryckta. Vidare fanns en utställning av ett femtital tanzaniska barnböcker där barnen inför festivalen fått rösta fram Topp 5. Den vinnande boken heter *Tabu wa Taire* och är skriven av Eva T Kwalazi.

Andra aktiviteter

Varje dag fanns ett stort aktivitets- och pysselbord där barn fick skapa egna bilder och föremål. Där gjorde också konstnären Amon Ndunguru ansiktsmålningar.

Tre barn med var sin bok
sid 4—Habari 3/2014

Foto: Katarina Tobé

Katarina och Matilda Foto: Petra Szabo

Från idé till tryckt bilderbok

Önskan och idén att hålla en heldagsworkshop om bilderböcker för illustratörer har jag haft sedan länge och i juli i år under barnboksfestivalen i Dar es Salaam blev det äntligen av. I mer än 40 år har jag varit verksam som bilderboksskapare, som illustratör, layoutare och som författare och nu ville jag lära ut det viktigaste av det som jag själv har lärt mig under alla åren.

I ett hörn av den stora utställningshallen fanns en läshörna där barn (och en del vuxna!) kunde slå sig ner och läsa någon av de barnböcker som fanns tillgängliga i en stor korg. Det pågick också vid olika tillfällen högläsning och sagoberättande här. Under de tre festivaldagarna kunde vuxna och barn delta i olika workshops. Illustratören Nadir Tharani, som presenterades i Habari 2/2014, höll en workshop i teckning för barn, Richard Mabala ledde ett seminarium med titeln "Vad är en bra barnbok?" och författaren och förläggaren Elieshi Leema höll en workshop om "Hur får man barn att läsa?". Ett trettioital ungdomar och vuxna deltog i de två seminarierna och en hel del intressanta diskussioner uppstod. Bl.a. att ungdomarna och barnen är intresserade av mer kvalificerade böcker än de böcker de vuxna hade valt ut åt dem. Lärare och föräldrar tog till sig barnens synpunkter. Gästföreläsaren Petra Szabo hade en workshop "Från idé till tryckt bilderbok" (se särskild artikel). Vidare hölls workshops i "Berättande genom dans och teater" för barn och ungdomar!

Succé för barnboksfestivalen

Närmare 500 barn, ungdomar och vuxna deltog inför och under de tre festivaldagarna och det var verkligen en festival med barnen i fokus. Trots kort om tid och ett oerhört intensivt arbete med att få klart allt inför invigningen och de oberäknliga trafikstockningarna i Dar es Salaam enades alla om att det blev ett mycket lyckat resultat. Många besökare vittnade om att de aldrig varit med om något liknande i Tanzania. "Det här gör vi om nästa år!" var en önskan som delades av både de svenska och de tanzanska arrangörerna. Förhoppningsvis blir det en fortsättning nästa år!

Eva Löfgren

childrensbookfestival.somabookcafe.com/
www.afrikultur.se

Abdallah Saidi, Rubini Rashid, Abgasi Mbuka Kiando, Helena Luoga, Issa Thabiti, Juma Mgenda, Amon Nduguni, Kevin Vikonge, Farida Tindo, Grace Luena, Muhammed Kienda

Den 14 juni samlades elva deltagare i seminarierummet på *House of Culture* där jag skulle hålla min workshop. Sju konstnärer från Tingatingakooperativet, tre verksamma illustratörer och en bilderboksintresserad deltagare som samtidigt var min tolk.

Jag hade kontaktat konstnären Rubuni Rashid på Tingatingakooperativet och frågat om det fanns intresse bland deras konstnärer att delta i workshoppen och verkligen – intresset var stort. Marianne Wallin som ofta arrangerar utställningar med Tingatingamålningar i Sverige brukar säga att bakom varje Tingatinga bild finns en berättelse och att det skulle vara en bra utgångspunkt för att skapa en bilderbok.

Grace Luena, med stort intresse för barnbokslitteratur, skapade en varm och trevlig stämning som tolk från engelska till swahili.

Jag berättade om hur några av mina bilderböcker blev till, hur jag fick idéerna och visade hur jag sedan arbetade vidare tills boken var färdig att tryckas.

Vi pratade också om våra olika erfarenheter av sagoberättandet. Det blev livliga samtal och Grace Luena och Abdallah Saidi berättade sagor som betydde mycket för dem när de var barn. Grace beto-

nade att sagoberättandet fortfarande lever kvar på landsbygden.

På eftermiddagen började deltagarna arbeta med sina egna bilderboksidéer. De skapade "storyboards" och små "dummy books". Det var inte lätt att sluta när alla arbetade så intensivt med sina bilderböcker. Frågan som ställdes var, vad som skulle hända efter min workshop? Jag skulle ju åka hem till Sverige igen. Då kom Demere Kitunga från Soma Book Café med förslaget att hålla en uppföljande workshop tillsammans med barnboksförfattare, som hon tillsammans med förläggaren och författaren Elieshi Lema kunde leda. Vem vet, kanske blir det snart några nya bilderböcker av de idéerna som skissades och förbereddes under min workshop.

Då skulle min dröm gå i uppfyllelse.

Text o bild: Petra Szabo

Barnboken "Är det morgon nu?" som Petra Szabo illustrerat finns på ett stort antal språk, bl.a. swahili, och kan köpas från Vivlio just nu för endast 50 kr.

www.vivlio.se/books/ines01/ines01.html

Swahilidag

Den 7 maj arrangerades för tredje året i rad en swahilidag i Stockholmsförorten Bergshamra av ambassaderna för Tanzania, Kenya, Rwanda och Demokratiska Republiken Kongo. Användningen av swahili sprids allt mer. På ett 100-tal universitet runt om i världen undervisas i swahili.

Hazze Shija Sandström med förflutet som missionärsbarn i Nzega höll ihop det ambitiösa programmet.

Bland annat förklarade han att det inte var sed att bjuda in folk och sedan ta betalt för maten. Därför var det fritt fram att smaka sig fram bland maträtter från de deltagande länderna.

Ett sextiototal personer deltog, tyvärr med dålig efterlevnad av önskemålet om "Östafrikansk klädsel". Till den avslutande dansen till Vumbi Dekula Band strömmande det till mer folk.

Ambassaderna hade små utställningar och det fanns diverse hantverk och kläder att köpa.

Flera av ambassadörerna höll tal, sångare och komiker uppträdde, bland annat framförde Trubadur Moses "Mosgi" klassikern Malaika på engelska.

Birgit Brock-Utne

Gästtalare var professor Birgit Brock-Utne från universitetet i Oslo, "Kiswahili as a language of education, democracy and communication". Hon har tidigare arbetat på universitetet i Dar es Salaam. När hon först kom dit fick hon höra att swahili behövde hon inte kunna och att det fanns så många olika språk i landet så det var engelska som gällde. Men mycket snart upptäckte hon att detta inte alls stämde. Swahili talas i dag av ca 130 miljoner i 12 länder. Ett tiotal länder utanför Östafrika har radiosändningar på swahili.

I Tanzania började swahili användas i parlamentet 1962 och sedan 1967 är alla Guvernement Proceedings på swahili.

I domstolarna används swahili men lagarna finns bara på engelska.

Hon nämnde flera områden där det är viktigt att använda swahili. Framförallt som instruktionsspråk i undervisning från högstadiet och uppåt. Försök visar att inlärningsförmåga och deltagande ökar dramatiskt när swahili istället för engelska används som undervisningsspråk.

Se mer om hennes forskning i separat artikel.

Rafiki Gereji

Paula Alderblad presenterade barnprogramserien Rafiki Gereji för TV som

sid 6—Habari 3/2014

hon och maken Ulf producerat på Habari Malum Media i Arusha. Vi fick se ett smakprov med mycket sång och musik. Serien går nu i flera länder i Östafrika. Mer om Rafiki Gereji står det i Habari nr 2/2014.

Modevisning

Företagen Kanga Kabisa och Just Africa visade upp kläder och mode från Östafrika i en bejublade show med ett dussintal modeller.

Johan Wallin från Kanga Kabisa presenterade. Kanga Kabisa bildades på Zanzibar 2004 när Lotta Gillving letade efter kläder i naturmaterial till sin son Svante men inte hittade vad hon sökte. Istället började hon designa egna kläder. Idag sköter företaget hela kedjan – från design, tillverkning och slutligen till försäljning.

Just Africa vid Slussen i Stockholm har kopplingar både till Öst- och Västafrika med ett brett sortiment av kläder, smycken, accessoarer och inredningsdetaljer. De har även ett galleri med utställningar, föredrag och konserter.

Adjö Mzee Mzale

Efter lotteri med massor av vinster, bland annat flygresor till Tanzania med Ethiopian Airlines tackade Tanzanias Ambassadör Muhammed Mzale för en fint genomförd dag. Han går nu i pension så vi får snart en ny ambassadör.

Bild o text: Lars Asker

Ståuppkomikern och konstnären Andrew Mlinga med konferencié Hasse Shija Sandström

Tanzanias Ambassadör M Mzale och Kenyas Ambassadör Joseph Sang

Ett dussintal modeller avtackas av Johan Wallin, något skynd med mikrofon.

Gästtalare professor Birgit Brock-Utne flankerad av Tanzanias ambassadör M Mzale och Kenyas ambassadör Joseph Sang

*Organisationskommittén presenteras av diasporarepresentanten **Osore Ondusye**. Eva Löfgren, Yves M Sandia från DRC:s ambassad, Jacob P Msekwa från Tanzanias ambassad, Agnes Mwaiselage från Tanzanias ambassad, Winnie Mwanjala från Kenyas ambassad, Edward T Defuru från Rwandas ambassad. Ej med på fotot sekreterare William H Oddo*

Välkomna till Svetans nätverksmässa!

Lördagen den 22 november 13.00–ca 21.00

Plats: Röda Korsets Folkhögskola i Skärholmens centrum, Stockholm

En mötesplats för alla, oavsett om du själv har rötterna i Tanzania, har besökt Tanzania eller om du är intresserad och vill veta mer.

Utställningar, workshops, seminarier, mat, dans, musik och mycket mer!

Har du frågor eller vill du bidra med utställning, seminarium eller annat, hör av dig till

svetan@svetan.org

www.svetan.org

Undervisningsspråk – en global utmaning

Nedanstående är ett sammandrag av professor Birgit Brock-Utnes föreläsning på *Swahili Day* kompletterat med fakta från hennes anförande vid en internationell konferens i Oxford 2011.

I den rika världen används landets majoritetsspråk i undervisningen medan det ofta i fattigare, f.d. koloniserade länder, undervisas på ett språk som bara en minoritet av medborgarna behärskar. I Tanzania är engelska undervisningsspråk på all undervisning över *primary school*. En självklarhet är att barn lär sig bättre när de förstår vad läraren säger! På Zanzibar har man börjat undervisa på engelska även i *primary schools* och många dyra privatskolor på fastlandet har också engelska från *standard ett*. Forskning som *LOITASA* (Languages of Instruction in Tanzania and South Africa) visar att ger man extra resurser till kommunala primärskolor klarar eleverna sig bättre än de som går till de engelsktalande elitskolorna.

Från utbildning för alla till lärande för alla

Världsbanken har uppmärksammat att fler utbildningsår för många studenter inte leder till ökat lärande och bättre jobb-möjligheter. I deras dokument *Learning for All* saknas dock en diskussion om vikten av undervisningsspråk. De skriver att för barn 6–8 år är det viktigt att ge undervisning på deras modersmål i kombination med instruktioner på det dominerande språket. Men detta gäller alla stadier visar min forskning! År 2000 höll *National Council for Kiswahili* en två dagars konferens på ämnet undervisningsspråk och kvalitet i undervisning-

en. På konferensen sa utbildningsministern att de små resurser som finns måste koncentreras på att höja kvaliteten i undervisningen och inte på att förändra undervisningsspråket. Martha Qorro vid Dar es Salaams universitet kommenterade detta uttalande med frågan: ”Om konferensen hade handlat om elektrifiering av skolor skulle herr ministern då sagt att vi inte kan slösa bort pengar på kopparledningarna utan pengarna skall användas till att ge skolorna ström?”

Kvalité i undervisningen

Ofta är argumentet att det blir för dyrt att byta till swahili som undervisningsspråk i högre utbildning. Men att ha elever som sitter av år efter år i skolan utan att tillgodogöra sig undervisningen är också ett stort slöseri med resurser. *LOITASA* gjorde ett experiment där samma lärare undervisade om samma sak i en klass på engelska och i en annan klass på swahili. Resultatet blev att inte bara atmosfären i klassrummet förändrades och eleverna var mycket mer aktiva men också att läraren endast utdelade bestraffningar till eleverna när hen undervisade på engelska.

President Kikwete lovade vid sitt tillträde att det skulle finnas en sekundärskola i varje *Ward* (närmast kommundel). Detta har lett till en kraftig ökning av antal skolor men med sämre kvalitet. Fler elever är ännu sämre förberedda för en undervisning på engelska. Forskning från 1978 visade att då hade endast 10 % av

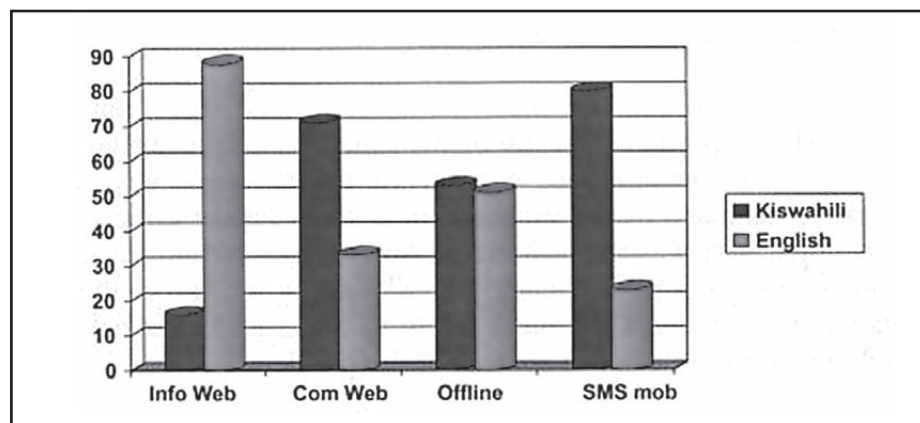
eleverna i *form IV* en kunskapsnivå i engelska som man behöver för att helt kunna tillgodogöra sig utbildningen. År 1978 var det bara en elit som gick till *secondary schools*. Idag, med sämre utrustade primärskolor och fler elever från mindre välutbildade familjer, är säkert siffran ännu lägre.

Siasa respektive Civics

Ett ämne undervisades sedan länge på swahili i sekundärskolan – *siasa*. I och med flerpartisystemet ändrades ämnets innehåll 1992 och det fick heta *Civics* och undervisningen skulle ske på engelska. Lärare som varit med om att undervisa i ämnet både på swahili och engelska vittnar om att de tidigare livliga diskussionerna uteblir helt när de undervisar på engelska. De behöver inte förbereda sig lika mycket eftersom de inte får så många frågor från eleverna som tidigare.

Ny teknik positivt för swahilin

Hur har denna nya IT-tekniken påverkat val av språk? Forskaren Torill Aagot Halvorsen (2010) fann att studenter och lärare vid Dar es Salaams universitet läste och skrev på swahili när de kommunicerade via mail, sms osv. När det gällde sökning på Internet så var fortfarande engelska det dominerande språket. (Se tabell.) Halvorsens forskning visar att 50 % av deltagarna skriver och läser mer swahili nu än innan de började använda datorer och Internet. Mycket mjukvara har utvecklats även på swahili såsom Microsoft Office olika program, Linux har operativsystemet Kilinux, Open Office har en swahiliversion och du kan söka på Jambo Mozilla Firefox. Mer datamogna studenter använder oftare swahili som kommunikationsmedel än mindre datamogna.

Användning av olika språk inom informations- och kommunikationsaktiviteter på Dar es Salaams universitet 2008–2009

Transformation of NAOT

Tanzanias president Kikwete lanserade under högtidliga former en bok om utvecklingssamarbetet mellan den tanzaniska och svenska riksrevisionen i juni i år. Bokens titel är ”Transformation of NAOT—a book about a transforming partnership”. Författaren är Carl Åke Gerdén (Baba Zulu), som arbetat nio år som projektledare för samarbetet. Carl Åke berättar nedan om bokens bakgrund, syften och innehåll.

The *National Audit Office Development Project* (NAODP) started in 2004. After eight years of co-operation between NAOT, SNAO (Swedish National Audit Office) and Sida, the second phase finished in June 2012. The three partners decided to reflect on the project at a workshop called “Lessons Learned” on the 4th of October 2012. Many evaluative and thoughtful reflections on profound changes within NAOT and its external relations were presented at the workshop.

Half-way through the workshop the *Controller and Auditor General* (Tanzanias riksrevisor), CAG, Mr. Ludovick Utouh suggested that the workshop should be followed by systematic, written account of the past eight years: “Baba Zulu, I want you to write a book about the transformation of NAOT. You have so much material about NAODP in your computer that needs to be documented in a book”.

I gladly agreed to his proposal. I saw it as an interesting challenge to make further use of the documents and pictures compiled during my eight years as the Project Manager. When finalizing the Project Document for the third-sustainability-phase of NAODP, SNAO agreed to the suggestion of the CAG and the “Book on the Transformation of NAOT” became part of phase III with an own budget line.

Perspectives and intended readers

The basic purpose of the book is to document the major reforms of the office during an important period in the history of NAOT. However, when soliciting views from the NAOT management and representatives of stakeholders about structure, content, and style of the book, the perspective widened. The general consensus was that the book should also be a problem orientated account of change

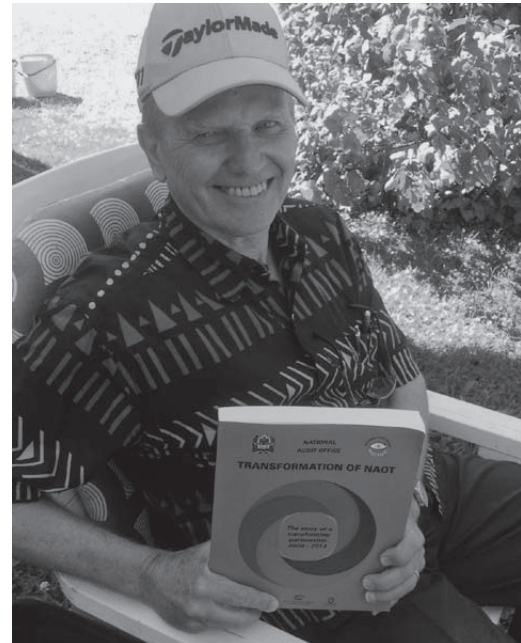
events during an important period in the history of NAOT—not only a description of activities and results. Issues encountered—not least regarding the independence of NAOT—should be presented and reasons for choices made should be elaborated.

The book has been written for several kinds of readers. It will hopefully be of value to persons and (donor) organisations that are concerned with design and management of institutional capacity building projects. The book may contribute to the understanding among NAOT staff, (particularly among new recruits) of why NAOT operates like it does today. Representatives from the Legislature and the Executive may be further enlightened about their roles and interaction with an independent SAI regarding public financial management reform. Chapter fifteen and seventeen dwell particularly on such issues which may also interest mass media and the public at large. Taxpayers of Tanzania, Sweden, and other donor countries concerned may like to find out how we tried to produce value using your money.

Content

The book has its focus on the period 2004–2012, describing and analysing the transforming partnership between NAOT-SNAO-Sida as well as the transformation itself. The book contains reflections on future challenges in developing the institutional capacity of NAOT. There are numerous pictures and press cuttings from the transformation period.

The book describes primarily development co-operation between NAOT and SNAO which rendered technical assistance, and the *Swedish International Development Agency* (Sida) which provided material and financial support assistance. SNAO and Sida have been the major consistent lead donors during the

transformation period. However, the book also reflects development activities supported by other donors.

Further, there is a chapter (15)—NAOT and Public Finance Management in Tanzania—which gives an account of how NAOT in various ways has tried to contribute to improved accountability in government administration. Particular attention is paid to the numerous special audits, where NAOT has made substantial impact but was also questioned. I think that many concerned can learn from reading about the controversy regarding the special audit on *the Permanent Secretary in the Ministry of Energy and Minerals*. This audit was even recently referred to in Parliament when NAOT was tasked with the special audit on *Independent Tanzania Power Ltd, ITPL*.

One chapter (16) describes the very active role that NAOT has played in the international arena, not least through becoming a member of *the UN Audit Board*. In the final chapter (17), I summarize the impressive achievements made during the transformation period. NAOT has been able to move away from the traditional auditing approach of vouching to embracing modern and technologically based audit approach whereby Teammate

Fortsättning ►

President Kikwete överlämnar ett signerat exemplar av "Transformation of NAOT" till författaren Carl Åke Gerdén. Den tanzaniska riksrevisorn L Utouh och Sveriges ambassadör Lennart Hjelmåker klappar händerna i bakgrunden.

Photo: NAOT

► and risk based audit approach is now the order of the day. The audit scope of the Office has substantially been expanded which now includes regularity, compliance, performance, environmental, forensic and special audits. NAOT has achieved the capacity to conduct these types of audits in accordance with prescribed international standards, where the audit process is computerized. The enactment of the *Public Audit Act No 11* of 2008 has greatly contributed in the enhancement of the independence of the Office. Due to the increased audit coverage and scope, inevitably the number of staff has doubled and the office budget has substantially been increased to cope with the increased workload.

These achievements and many others have enabled the Office to be elevated from the Level 1 of the AFROSAI-E Institutional Capacity Building Framework (ICBF) to Level 3 in the year 2013.

The dynamic Leadership of the CAG, Mr. Ludovick Utouh and the hard work of his staff deserve praise and congratulations for the impressive progress.

My bias and the Book Review Team

Admittedly, asking somebody to write a book about project activities that you

have influenced as a Project Manager raises questions about bias. Have I painted a too rosy picture of events and processes for which I have been accountable? Have I chosen to describe only the good events and avoided to include the mistakes in the book? I want to alert readers about this risk. According to the purposes described above under "Perspectives and intended readers", I have aimed at selecting events that I think we can learn from and have tried to be fair in my description of them.

The CAG Mr. Ludovick Utouh and the nine people *Book Review Team* that he appointed have been of great help in reviewing drafts and make the text more unbiased, relevant and fair. My SNAO colleagues and long term advisors Ms. Viveca Norman and Mr. Martin Wilcox have also reviewed drafts. My sincere thanks go to them for excellent co-operation throughout. However, the selection of events and opinions expressed in the book are my own and do not represent the official view of NAOT.

Read and reflect for the future!

I hope readers will enjoy reading about this exciting transformation period, its challenges, choices made, results achieved and turbulent events encountered. The book is supposed to contribute to NAOT becoming an even better learning organization. I reflect in many chapters about the experiences made and on how to address future challenges. Development challenges and transformation is a never ending process. Inter alia, in the

last chapter I analyse the challenges for NAOT posed by the on-going reform of the Constitution of Tanzania and mention the fact that the present CAG, Mr. L.S.L. Utouh will soon retire. Who will be the next Team Leader to spearhead the future transformation of NAOT?

The President launching the book

The Annual Auditor's Conference of the National Audit Office of Tanzania took in 2014 place in the *Mwalimu Nyerere International Conference Centre* in Dar es Salaam. On June 23 H.E. The President of the United Republic of Tanzania, Dr. Jakaya Mrisho Kikwete opened the conference and launched at the same time the book "Transformation of NAOT". The launching was preceded by speeches of the Swedish Ambassador H.E. Mr. Lennart Hjelmåker and the Auditor General of Sweden, Mr. Jan Landahl. The launching ceremony was attended by a number of Auditors General and representatives from African and European countries and several hundreds of NAOT staff.

Baba Zulu (Carl Åke Gerdén)

NAODP Project Manager 2004–2013
Author of *Transformation of NAOT*

Flyg till Afrika?

Söker Du en pålitlig resebyrå? Då är vi rätt val!

✓ Kunskap ✓ Erfarenhet ✓ Specialpriser (Raptim)

Safari? Anlita Tour Africa, www.tourafrica.se!

(Tour Africa är en del av Tranås Resebyrå)

Välkommen!

Tel: 0140 - 375 010

e-post: africa@tranas-resebyra.se

Hemsida: www.tranas-resebyra.se

Tranås resebyrå - trygghet och kvalitet sedan 1979

Artikeln är en modifierad version av en artikel som varit införd in "Auditor General's Journal", en kvartalstidskrift som ges ut av den tanzaniska riksrevisionen.

Läs mer om NAOT av Baba Zulu i Habari nr 2/2007 "Korruption, revision och nolltolerans"

On August 8th the book was reviewed by Göran Hydén at Nordiska Afrikainstitutet. www.naiforum.org

Ekonomi fortsätter växa

I perioden maj–juli rapporteras om budgeten 2014/2015, där utgifterna för infrastruktur och jordbruk ökar mest. BNP stiger med 7 % per år de närmaste åren, driven av investeringar i gasindustri samt infrastruktur.

TAZARA som driver järnvägen till Zambia delas upp i ett bolag för Tanzania, ett för Zambia, samtidigt som pengar satsas på förbättrat underhåll.

Det är nu klart för uranbrytning i Selous, efter att man flyttat gränsen för nationalparken så att gruvan hamnar utanför. Gruvbolaget avsätter resurser för viltskydd i södra delen av Selous.

Goda skördar har det blivit i år, och nu levererar Tanzania majs till Kenya som drabbats av torka.

Staten ökar sina utgifter

Tanzania planerar att öka sin utgiftsbudget med 7,7 % budgetåret 2014/2015 till motsvarande \$12 miljarder enligt finansminister Salum. Mest ökar sektorerna jordbruk och energi. Prognosen för 2014 års tillväxt är 7,2 % och 7,4 % 2015. Ekonomi har länge vuxit stadigt med cirka 7 % men missade förra årets underskottsmål 5,5 %. Tanzania är en av Afrikas största biståndsmottagare och största delen går till infrastruktursatsningar. 1/5 Reuters

Undersökningskommission för Tokomeza

Operation Tokomeza drogs igång för att bekämpa tjuvskyttet men slutade i trakasserier av lokalbefolkningen och konfiskering av boskap samtidigt som man undvek kända tjuvskyttesområden. Regeringen har nu utsett en undersökningskommission. Ordförande blir pensionerade domaren Hamisi Msuni, som får ett stort antal klagomål att ta hand om, samt att bedöma om operationen som hävdats utsattes för sabotage. Vid tillfället sparkades flera ansvariga ministrar. 4/5 eTurboNews

Central Railway uppgraderas

Enligt president Kikwete beräknas arbetet med att uppgradera Central Railway Line till standardbredd påbörjas redan i år. Världsbanken bidrar med lån. 4/5 Guardian

Finansminister Salum presenterar budgeten

Malaria skördar flest offer

18 % av barnen i landet har malariaparasiten i blodet, vilket gör malaria till en av de främsta dödsorsakerna. Ungefär 80 % av dödsfallen sker bland barn under 5 års ålder och gravida kvinnor. Barn på landsbygden löper tre gånger högre risk än stadsbarn. 5/5 Daily News

IMF positivt till ekonomin

Internationella valutafonden berömmar Tanzania för att ha genomfört sitt ekonomiska program på ett tillfredsställande sätt. Välvalda makroekonomiska strategier har skapat pålitlig ekonomisk tillväxt och inflationskontroll. 5/5 EA Business Week

Inflationen 6,3 % jan–april

Inflationen steg från 6,1 % i mars till 6,3 % i april enligt National Bureau of Statistics. Ökningen berodde främst på att matpriserna ökade med 7,8 % jämfört med 7,2 % månaden innan. 8/5 Reuters

EU stöder jordbruk och infrastruktur

Tanzania har träffat avtal med EU om stöd på \$82,7 miljoner till jordbruk, vägar, energi samt handel och utveckling. Givare som England, Rural Energy Agency och Belgien bidrar med \$20,5 miljoner. 9/5 Citizen

IT system för tankning

Regeringen kommer att från 1 juli nästa år införa ett elektroniskt system för att kontrollera tankning av fordon. Systemet skall kunna följa tankningen av varje enskilt tjänstefordon. Enligt statistik tankar 60.000 fordon varje dag vid olika mackar. Då är det svårt att avgöra vem av mackpersonalen eller föraren som ansvarar för eventuell bensinstöld. 9/5 Guardian

96 % av bagerier är ocertifierade

Nästan alla landets bagerier är ocertifierade trots lagkrav. I en intervju nyligen berättade en tjänsteman från Tanzania

Vicepresident Bilal informerar om test för denguefeber. Myggan dengue aedes aegyti

Bureau of Standards (TBS) med ansvar för kvalitetsfrågor att TBS bara licensierat 40 bagerier av de tusen som finns. 12/5 Guardian

Urangruva tillåts i Selous

Det är fritt fram för brytning av uran i Selous sedan FN:s världsarvskommitté godkänt regeringens ansökan om att få ändra gränsen för reservatet. Enligt ministern för naturresurser och turism har regeringen satt av en yta på 350 kvadratkilometer för uranbrytning. En formell avsiktsförklaring har undertecknats mellan Tanzanias Wildlife Division och ett dotterbolag till det statliga ryska företaget Rosatom. Bolaget ska bistå ministeriet med att bekämpa tjuvskytte i södra delen av Selous. Företaget ska lägga ner \$800.000 per år på åtgärderna som startade redan förra året. 14/5 eTurboNews

Insatser mot denguefeber

Det finns planer på att distribuera kits för test av denguefeber till alla distriktssjukhus i landet avslöjade vicepresident Bilal vid Muhimbili universitetets vetenskapliga konferens. 15/5 Daily News

Fler dödade enligt HR rapport

Enligt en rapport från Legal and Human Rights Centre (LHRC) som görs vartannat år dödades 597 personer i gängvåld, lynchningar o.dyl. första halvåret 2013. Det var en ökning från 563 motsvarande tid 2012. Av de dödade 2013 var det 303

Minister Nyalando och VD för gruvbolaget presenterar överenskommelse om Selous

President Kabila välkomnar Kikwete under hans besök i Kongo (DRC)

som mördades av skäl med anknytning till trolldom, vilket var en minskning från 336 personer. 17/5 *Guardian*

Samväldesmöte i Dar

Presidenten för Afrikagrenen av Brittiska samväldets parlamentarikerförening (CPA) Anne Makinda, som också är parlamentets talman, kommer att leda samväldets 25:e parlamentsseminarium i Dar es Salaam. Man kommer att diskutera CPA:s roll, Tanzanias politiska status och parlamentets, talmannens och andra funktionärs roller samt förhållandet mellan parlamentet, regeringen och medborgarna. 26/5 *Daily News*

Överskott i EAC handel

Tanzania hade förra året ett handelsöverskott mot de andra länderna i Östafrikanska gemenskapen (EAC). Enligt preliminära data för år 2013 var värdet exporten \$1120 miljoner, vilket innebar en ökning med 82 % från \$613m år 2012. Importen från de andra medlemsstaterna var \$410m – en minskning från \$679m året innan. 27/5 *Daily News*

Möte om Nilens vatten

Tanzania kommer att vara värd för ett möte som ska se över överenskommelsen om Nilbassängen. Mötet ska säkra att de som brukar vatten i Egypten och andra länder inte missgynnas av regleringar. Följande länder förväntas delta: Uganda, Kenya, Rwanda, Etiopien, Burundi, Kongo (DRC), Egypten, Sudan och Tanzania. 27/5 *News24*

Turismen expanderar

Turister spenderade förra året \$1,8 miljarder i landet. Sektorn skapade 1,2 miljoner jobb direkt och indirekt för framför allt tanzanier. Regeringen anser emellertid att inkomsterna skulle kunna öka väsentligt om tanzanierna själva skulle börja turister. 27/5 *Daily News*

sid 12—Habari 3/2014

TANESCO ledare åtalad

Tidigare chefen för landets kraftbolag Mhando (sparkades för två år sedan på grund av korruption), hans fru samt tre andra tjänstemän har ställts inför rätta åtalade för tjänstemissbruk och förskingring. År 2012 fann statsrevisionen att Mhando hade förskingrat genom att teckna ett kontrakt på en halv miljon dollar med sitt eget företag. 28/5 *Reuters*

Fortsätta problem med Air Tanzania

Transportministern har lovat att regeringen till fullo ska medverka i försöken att hitta en permanent lösning på Air Tanzanias (ATCL) problem. Till årets budgetförslag har han utarbetat en proposition som ska ta hand skulden på 113 bn/- så att bolaget får en ren balansräkning. 28/5 *Daily News*

Stöd med fredsbevarande trupper

Försvarsministern meddelade i ett tal nyligen att man kommer att fortsätta delta i fredsbevarande operationer. Man anser det vara viktigt att hjälpa länder i konflikt att återfå fred och säkerhet. För närvarande har man fredsbevarande trupp med i FN-operationer i Darfur, Libanon, Abyei, Sydsudan och DRC. I Kongo hjälpte interventionsbrigaden DRC:s regering att besegra M23-gerillan. 30/5 *Daily News*

Omskärelsekampanj går vidare

Kampanjen för omskärelse som ett medel mot HIV/AIDS tas emot positivt i många regioner. Studier har visat att omskurna män har låg andel HIV-sjuka och låg smittrisk. 30/5 *Daily News*

Fotboll: Ungdomar tar brons

Tanzanias fotbollslag för 15-åringar (U-15) tog hem bronset i andra upplagan av afrikanska ungdomsspelen (AYG) i Botswana efter att ha krossat Sydafrika med 2–0. Guldmedaljen gick till Nigeria. 31/5 *Daily News*

Ökad transithandel med Kongo

Mängden transitgods till Kongo (DRC) genom Dar es Salaams hamn har ökat med 24 % per år sedan 2004 och motsvarar nu 25 % av hela transitvolymen. Man var år 2013 uppe i 1,1 miljoner ton. En re-

Försvarsminister Mwinyi positiv till fortsätta fredsbevarande insatser

Premiärminister Pinda, här med USA:s ambassadör Mark Childress, är tacksam för helikoptergåva mot tjuvskytte

geringsdelegation från Katangaprovinzen besöker just nu Dar. 4/6 *Daily News*

Problem även för Precision Air

Transportministern sade i parlamentet att man vill hjälpa privata Precision Air men företaget har inte velat gå med på regeringens villkor. 12/6 *Daily News*

1000 somaliska soldater skall utbildas

Tanzania har åtagit sig att utbilda somaliska soldater för att bidra till fred och säkerhet i Somalia, men viss oro finns över att ytterligare inblandning i Somalias affärer kan dra till sig terroristattacker från al-Shabaab. 4/6 *News24*

Helikopter mot tjuvskytte

Regeringen mottog vid en kort ceremoni på Nyerereflygplatsen en Robinson R44 spaningshelikopter från USA för att användas i kampen mot tjuvskytet. 15/6 *Daily News*

Världsarv inte längre hotade

Vid ett möte i Doha konstaterade FN:s kommitté för Världsarv att ruinerna Kilwa Kisiwani och Songo Mnara numera sköts på ett sådant sätt att de kan tas bort från listan över hotade världsarv. Ruinerna ligger på två öar vid kusten, 30 mil från Dar es Salaam. De var handelsstäder med sin främsta blomstrings-tid mellan 1200-talet och 1500-talet och byggde på handeln över Indiska Oceanen med arabvärlden, Indien och Kina. Guld och elfenben från inlandet byttes mot bl.a. silver, persisk fajans och kinesiskt porslin. 18/6 *UNESCO*

Utbildning mot naturresurskonflikter

Landets lokala ledare får utbildning i hur man effektivt utnyttjar naturresurser som upptäckts utan att det uppstår konflikt. Utbildningen sköts av UNESCO i samarbete med Nelson Mandela African Institute of Science and Technology och Global Initiative. 19/6 *Daily News*

Kikwete välkomnar Filipe Nyusi, Frelimos presidentkandidat för kommande valet i Mozambique

Gruvindustrin uppvaktar regeringen

Gruvindustrin vill omedelbart ha överläggningar med regeringen om det rådande fientliga klimatet som medfört stoppad exploatering och få nya projekt. Gruvsektorn har sedan 2010 varit föremål för översyn av policys och lagar. Royaltyn har höjts från 3 % till 5 % för guld. Företrädare för industrin avfärdar den senaste rapporten från organisationen Global Financial Integrity (GFI) som anklagar multinationella gruvföretag för lurendrejeri genom manipulerade fakturor. GFI hävdar att olagliga kapitalflöden undanhåller utvecklingsländer – särskilt i Afrika – pengar som hade kunnat användas till utveckling. GFI beräknar att utvecklingsländerna förlorar \$424 miljarder årligen då exportörer och importörer inte uppger rätt värde på gods och tjänster. 18/6 *Daily News*

Gasfynden fortsätter

Statoil har gjort ytterligare ett stort gasfynd på 2–3 biljoner kubikfot utanför kusten. Statoil har licens för block 2 för TPDC:s (det statliga olje/gasbolaget) räkning och har opererat i Tanzania sedan 2007. 19/6 *Daily News*

Världsbanken ger vattenlån

Världsbanken har godkänt ett lån på \$44,9 miljoner till Tanzanias utbyggnad av tillgången på rent vatten och sanitet i fattiga områden både på landsbygden och i städerna. Pengarna ska också användas för att förbättra förvaltningen av landets naturliga vattenresurser. 19/6 *Daily News*

Air Tanzania får 4 nya plan

Air Tanzania skall få en ERJ 170 med 80 platser och en ERJ 190 med 100 platser från brasilianska Embraer. Inköpet finansieras med ett lån från Brazilian Development Bank. Regeringen kommer också köpa två Y12E med 20 platser. Air Tanzania ska använda planen för inrikestrafiken men även flyga till Nairobi, Kampala och Kigali. 20/6 *Daily News*

Elefanter och noshörningar hotade

Vid pågående möte i Doha beslutade FN:s kommitté för Världsarv att lägga till Selous viltreservat på UNESCOs lista över hotade världsarv p.g.a. det omfattande tjuvskytet i reservatet. Kommittén uppmanade också världssamfundet att stödja Tanzania i dess brottsbekämpning. 20/6 *Daily News*

Växer snabbast i Östafrika

Östafrikas näst största ekonomi, Tanzania, växte snabbast bland gemenskapens (EAC) länder under 2013. Gasen kommer på kort sikt att blåsa upp ekonomin. Jordbrukssektorn växte med 4,3 % år 2013 på grund av ökad produktion av majs, ris, hirs/durra och kassava. 21/6 *EA Business Week*

Ökad självfinansiering för fängelser

I ett försök att göra fängelserna ekonomiskt oberoende har över 100 licenser utfärdats till kriminalvården för brytning av byggnadssten, grus och sand. Man kommer även att söka licenser för andra mineraler. Kriminalvården har också träffat överenskommelse med Government Employee Provident Fund (GEPF) om joint ventures som byggen av affärscentra i regionerna Morogoro, Iringa och Mtwara. 22/6 *Daily News*

Avfallshantering för gas/olja

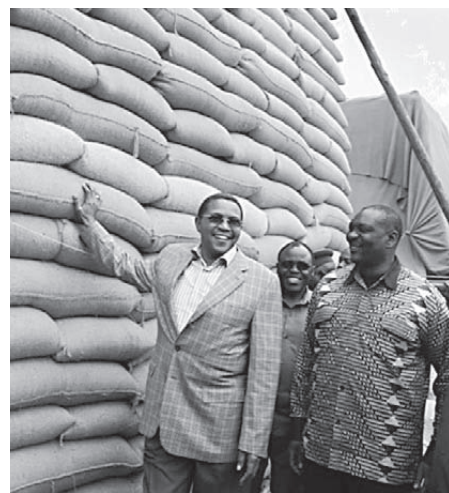
Uttjanta borrhägar för olja och gas hantearas i Mtwara av den första återvinningsanläggningen i sitt slag i Östafrika. Den har kapacitet att ta hand om 300 ton i månaden och kommer att byggas ut. Anläggningen har nu 100 anställda. 24/6 *Daily News*

Fler jobb kan skapas i städerna

Enligt Världsbankens senaste ekonomiska översikt kan Tanzania skapa ett stort antal nya arbeten för särskilt unga män och kvinnor, om man utvecklar policys för industri och handel riktad mot landets snabbväxande städer. Man beräknar att fler kommer att bo i städer än på omgivande landsbygd redan år 2030 och att Dar es Salaam kan bli en megacity med över 10 miljoner invånare. 24/6 *Världsbanken*

Kikwete och Kenyas president Kenyatta på väg från USA:s toppmöte om Afrika

Glad Kikwete med en del av landets majsöverskott

Ökat kulturutbyte med Kina

Dar es Salaams universitet har varit värd för en tvådagarskonferens med Confucius Institute. Konferensen hade fokus på att främja afrikanska och kinesiska traditioner och att med hjälp av Konfuciusinstituten stärka banden mellan lärdomsinstitutioner i Kina och i Tanzania. Confucius Institute ska främja kinesiska språket och kulturen internationellt. 27/6 *Daily News*

Ingen döms för färjekatastrof

Ingen kommer att åtalas för katastrofen då MV Spice Island gick under mellan Pemba och Unguja i september 2011. Det var den värsta marina olyckan i Tanzanias historia. Tolv personer anmäldes till åtal för dråp av 269, men samtliga åtal ogillades av procedurskäl. Anhöriga till de omkomna är upprörda över att inte rättvisa skipats. Det är ingen tvekan om att fartyget hade fyra gånger så många passagerare som det var godkänt för. Båten bärgades aldrig så det har inte gått att fastställa hur många av de 2.500 passagerarna som följde den i djupet. 3/7 *eTurboNews*

Yrkeskurser för olja/gas

Efter de stora fynden av olja och gas utanför kusten vid Mtwara och Lindi har VETA (yrkesutbildning) börjat stuva om läroplanen för att göra det möjligt för eleverna att få rätt kunskap för branschen. Myndigheterna vill kunna använda inhemsk personal med adekvat utbildning för utvinning av resursen i stället för utländska experter. 3/7 *Daily News*

Mest direktinvesteringar i EAC

Tanzania är nu Östafrikas främsta mottagare av utländska investeringar enligt UNCTAD. År 2013 hade Tanzania investeringar på \$12,7 miljarder, Kenya \$3,4md och Uganda \$8,8md. 3/7 *Guardian*

Utrikesminister Membe med brittiske Afrikaministern Mark Simmonds som erbjuder hjälp med elefenbenslagring

13 tulltjänstemän får gå

Transportministern har suspenderat 13 tjänstemän från Nyerere Airport för att de krävt mutor. Ministern har tagit emot en flod av klagomål från besökare från Indien, Kina och Arabemiraten som hävdar att de blivit trakasserade och fått mat och mediciner konfiskerade om de inte betalade mutor. Brotten har videofilmats. 6/7 Reuters

TAZARA får mer kapital

Tanzania och Zambia planerar att stoppa in \$80 miljoner i den gemensamägda järnvägen efter årtionden av eftersatt underhåll. Järnvägen är nödvändig för kopparexporten från Zambia och Kongo (DRC). 8/7 Reuters

God skörd har fyllt lager

En jätteskörd har bärgats och nu måste National Food Reserve Agency (NFRA) sälja 75.000 ton lagrad säd för att bereda plats i lagren. Landet har 244.830 ton säd i NFRA:s silos. Förra säsongen köptes 219.377 ton in, varav 499 ton durra och resten majs. Den här säsongen räknar NFRA med att köpa 200.000 ton. 9/7 Daily News

Råvarubörs för cashewnötter

För att gynna produktionen av cashewnötter har regeringen initierat en råvarubörs. Systemet är utformat så att bönderna får betalt direkt för att uppmuntra ökad produktion. Börsen införs inom ramen för Tanzania Private Sector Foundation (TPSF) och är utformad för att minska byråkratin som länge har underminerat cashewnötindustrin. 10/7 Guardian

Amboni Caves turistattraktion

Tanzania och Frankrike har kommit överens om att utveckla grottorna vid Amboni i närheten av Tanga som turistattraktion och skapa ett centrum för studium av fornlämningar. 10/7 Daily News

Elfenbenslager bränns inte?

Det verkar som regeringen backar från sitt beslut att förstöra de 137 ton elfenben man har i lager. De skulle brännas i enlighet med konventionen mot handel med utrotningshotade djur. Igår accepterade man ett erbjudande om hjälp att bevara betarna från Storbritanniens minister för Afrika som är på besök. De ska sparas under vetenskapligt utprovade förhållanden i tio år medan regeringen avvaktar utvecklingen av tjuvskyttet i landets nationalparker och viltreservat. 11/7 Guardian

TAZARA delas upp

Tanzania och Zambia har kommit överens om att dela upp bolaget för TAZARA-järnvägen. Avsikten är att ersätta det med två självständiga och vinstdrivande nationella bolag. Ländernas joint venture för TAZARA upphör första augusti i år. 15/7 Daily News

Vissa kineser skadar samarbetet

Kinas ambassadör har i en uppriktigt intervju sagt att kinesiska affärsmän smugglar elfenben och noshörningshorn ur landet, och översvämmar landet med piratkopior. Entreprenörerna bjuder under varandra med dåligt konstruerad infrastruktur som följd. En talesman för kinesiska utrikesministeriet medger att ett litet antal kineser i Tanzania och andra afrikanska länder skadar Kinas anseende. 17/7 Guardian

Majsleverans till Kenya

1.700 långtradare har levererat 50.000 ton majs till Kenya. Det är första delen av totalt 201.800 ton som köpts av Kenya som har ont om majs efter en dålig skörd på grund av torka. 18/7 Daily News

EAC:s valutaavtal signerat

Tanzania har som första land ratificerat fördraget om en östafrikansk monetär union för en framtida gemensam valuta och en gemensam centralbank Om tio år beräknas EAC använda samma valuta. 20/7 EA Business Week

Gruvbolag bidrar med \$850 miljoner

African Barrick Gold, landets största guldproducent och den femte största i Afrika, sägs ha bidragit med \$850 miljoner till den tanzaniska ekonomin 2013. Man har tre gruvor i landets nordvästra del som producerade 641.931 uns guld. Enligt revisionsfirman Ernst and Young var \$531 miljoner löner för 61.800 anställda. \$71 miljoner var statsskatt och \$66 miljoner hade de anställda betalat i inkomstskatt, moms och fastighetsskatt. Indirekt hade \$60 miljoner i skatt genererats. 20/7 EA Business Week

Planerad järnväg söderut

En järnväg är på gång som ska förbinda Mtwaras hamn med Mbamba Bay i Ruvuma för godstransporter i södra Tanzania. Med den kommer Mtwara-korridoren att knytas till resten av landet. Man planerar transportera en miljon ton järnmalm från Liganga och samma mängd kol från kolgruvan i Mchuchuma i Iringa som tillskott till en miljon ton kol från Ngaka i Ruvuma. 23/7 Daily News

Nytt parti tar över medlemmar

Ett nytt politiskt parti, Alliance for Change and Transparency (ACT), har fått över 90 nya medlemmar från andra partier. Från CHADEMA har flera regionala ledare gått över. ACT tog emot de nya rekryterna med öppna armar. 28/7 Daily News

Tobaksexport till Kina

Ett kinesiskt tobaksbolag från Yunnan har meddelat att de kommer att importera tobak från Tanzania. De börjar i år med 10.000 ton. 23/7 Daily News

Deltagande i schackolympiad

Tanzania skriver sporthistoria när man sänder ett lag till schackolympiaden som börjar på fredagen i Norska Tromsø. Det är första gången man deltar i ett så exklusivt sammanhang. Över 200 nationer deltar. 30/7 Daily News

TAZARA delas upp mellan Tanzania och Zambia

En storm kom från paradiset

Poeten Johannes Anyuru debuterade 2003 som 24-åring och har sedan dess gett ut flera diktsamlingar. Han har även arbetat med poesi i ljudform. Hösten 2012 kom hans hyllade bok om faderns livsöde ut. Under hösten i år har den gått som radioföljetång och har redan översatts till flera andra språk.

Johannes Anyuru har skrivit en gripande berättelse om sin fars upplevelser under det för Östafrika väldigt turbulenta sjuttio-talet. Det här är läsning som jag rekommenderar alla, oavsett litterär smak. Insikten i vad krig gör med människor, med en hel region, med en individ, är något som alla borde ha då det skapar förståelse för det bagage som vi bär med oss. Det som har format en människa är oftast mycket komplext och ibland blir det skador som kanske aldrig läker, vilket för en utomstående kan vara svårt att ta till sig. Anyuru ger en stark bild av den situationen och bidrar till en erfarenhet som det kan vara bra att ha med sig i det dagliga interagerande med samhället.

P har egentligen har en helt otrolig tur, han har blivit skickad av ugandiska staten till Aten för att utbilda sig till stridspilot, examen är nära och framtiden ser ljus ut. Då händer det som kommer att förändra hela hans liv – Idi Amins militärkupp i Uganda – och helt plötsligt är inget längre säkert. När han återvänder till Afrika

är alla dörrar är stängda. Han deporteras till Tanzania och hamnar i ett fångläger för potentiella soldater till armén som skall stötta Amin. Flykten därifrån och vägen till ett liv i Göteborg är långt ifrån spikrak, men P är en överlevare som trots sina inledande naiva misstag lyckas utveckla en lyhördhet och instinkt som att han till slut befinner sig i säkerhet. Priset blir att han för alltid har något inombords som han ständigt måste försöka fly ifrån.

Berättelsen om hur ett till synes litet beslut kan påverka en persons hela framtid och på samma gång urgröpa och stöpa om en stor del av den grundläggande identiteten är fängslande, även om det tar ett par kapitel innan jag som läsare kommer in i historien. På ett smidigt och bitvis oerhört medryckande sätt berättar Anyuru om händelser som förändrar en människa för alltid.

Jag ställer mig dock frågor om ”En storm kom från

paradiset”. Det är en roman, men samtidigt inte. Den berättar om fruktansvärda händelser med ord som vägts på guld-våg i ett väldigt vackert språk och utgår från Anyurus egen familjs levnadsöden, men samtidigt betecknas det som just en ”roman”, inte ”levnadsberättelse”. Jag funderar en hel del över det och vad det innebär och kommer fram till att det för mig just den här gången inte spelar någon roll. De knivskarpa växlingarna mellan den lovande framtiden, den avgrunds-djupa förtvivlan och den trasiga nutiden räcker för mig. Det finns inga absoluta sanningar, hur man än berättar om ett liv.

Emma Kreü

***En storm kom från paradiset*
Johannes Anyuru
Nordstedts Stockholm 2012
ISBN: 978-91-1-304851-2**

Makunduchi ICT centre

De digitala klyftorna ökar både mellan och inom länder, och återspeglar till stor del globala socioekonomiska ojämlikheter. Denna artikel berättar om Zanzibars första center för IKT, en historia som visar varför det är viktigt att belysa frågor om digital inkludering, samt de utmaningar som finns.

Makunduchi Development Organisation, MDO, startades år 2012 på södra delen av Unguja, den största av Zanzibars öar. Organisationen initierades av unga vuxna i området Makunduchi med ett övergripande mål; att koppla upp sina byar och öka förståelsen, tillgången och användandet av IKT (Informations- och Kommunikations-Teknologi) för att främja social, politisk och ekonomisk utveckling. Makunduchi ligger i South District, och är en lantlig del av ön som till stor del är byggt på traditionella värderingar och strukturer. Utbildningsnivån är låg, lärarna är ofta överarbetade och underbetalda och ungdomsarbetslösheten är mycket hög. MDO menade att, jämfört med många andra delar av ön, är Makunduchi ett område som saknat tillgång till både teknologi, infrastruktur och kunskap kring IKT och därmed aldrig fått chansen att öppna de dörrar mot världen som en ökad tillgång till kanaler för information och kommunikation ger. I de få skolor som har fått donerade datorer har kunskapen till stor del saknats bland lärarna för att kunna använda dem som effektiva verktyg, vilket har lett till att de flesta samlat damm någonstans. De få personer i Makunduchi med IKT-kompetens har skaffat sig denna inne i Zanzibar Town, några timmars bussresa bort, på en kurs eller ett IT-kafé. Detta är dock något den största delen av områdets befolkning inte haft tid, pengar

och möjlighet till, framförallt inte flickor och kvinnor. MDO ville skapa ett center i Makunduchi, där lokalbefolkningen har tillgång till kompetenta lärare och verktyg för att lära sig om hur information/kommunikation kan stödja människor i deras vardag och i förändringsprocesser. Till skillnad mot ett IT-kafé hade de en vision om ett center som aktivt arbetade för social förändring och som utmanade existerande strukturer.

Makunduchi Centre for ICT and Vocational Training

MDO utformade ett projektförslag, och hösten 2012 hamnade det på Bus4Africas skrivbord i Uppsala. Ett samarbete initierades och i februari 2013 hölls den officiella öppningsceremonin av *Makunduchi Centre for ICT and Vocational Training* (MIC Project). MIC Project har idag utvecklats till ett community center som erbjuder språkkurser och olika kurser fokuserade på hur IKT kan användas som verktyg. I dagsläget är kursutbudet i ett initialt skede, och många fokuserar på grundläggande förståelse av IKT och dess användningsområden. Flera nya kurser är dock i planeringsstadiet, bl.a. med fokus på sociala medier samt ett kombinerat IKT- och engelskaprogram speciellt anpassat för barn. Vi hoppas även kunna starta specifikt anpassade kurser för att kompetensutveckla lärare i Makunduchi, och vill utmana traditionen av "chalk and

talk" inom undervisning och utforska hur IKT-verktyg kan bidra till både formellt och informellt lärande.

Sedan centret öppnades har runt 200 elever varit inskrivna och ett 20-tal elever har tagit sin examen i samtliga datorrelaterade kurser, som lärs ut på de ungefär 30 laptops som donerats. Centrets största styrka ligger i att det finns ett mycket starkt lokalt ägarskap, att verksamheten helt baserats på lokala behov och genom vårt samarbete har vi utvecklat en modell där vi lyckats genomföra väldigt mycket på kort tid till väldigt låga kostnader. Det har resulterat i att vi planerar en uppskalning av centret till fler byar för att möta den ökande efterfrågan. Sedan MIC Project öppnades sina portar har främst många ungdomar och unga vuxna i Makunduchi visat en ökad vilja att lära sig mer om potentialen hos IKT. Många elever uppger att de uppsökt centret efter att de hört mycket om fördelarna med användande och då de vill öka sin anställningsbarhet inom offentlig och privat sektor, där det ofta krävs en viss datorvana. Ett av problemen är dock att kurserna på centret fortfarande är väldigt fokuserade på tekniken, snarare än möjligheterna med IKT ur ett holistiskt perspektiv. Detta arbetas det med för att utveckla, men resurserna har tyvärr saknats för att möta de stora visioner som finns.

Från ett kvinnoperspektiv

Något det funderades mycket på i planeringsstadiet av centret var hur man skulle locka den kvinnliga delen av samhället, då den akademiska litteraturen visar att män ofta dominerar användandet av liknande center. Det visade sig dock tidigt att detta inte var något problem då ungefär hälften av eleverna, och mer än hälften av de som tog examen, var kvinnor. För kvinnliga elever och anställda utgör MIC Project en publik plats där det är socialt accepterat att vistas, samarbeta, organisera sig och få tillgång till både tekniska och icke-tekniska möjligheter. Vi är dock väl medvetna om att de kvinnor som besöker och använder centret inte nödvändigtvis är representativa för alla kvinnor i Makunduchi. Vi hoppas kunna genomföra en heltäckande studie i området för att kartlägga hur MIC Project kan möta de digitala behoven hos olika grupper av kvinnor, samt göra kurserna

*Ansvariga för centret, Bus4Africa och delegationer från Kiruna och organisationen BRAC. Hannah sittande, andra från vänster, och Johanna bakom.
Foto: Lubos Janovsky.*

på centret relevanta och tillgängliga för alla. För att ytterligare adressera klyftan mellan kvinnor och män i området har Women's Education Program (WEP) initierats, ett kommunalt partnerskapsutbyte mellan Makunduchi och Kiruna, som erbjuder lokalt relevanta kurser för kvinnor på centret.

Lärdomar och utmaningar

Ett av de största problemen, som vi till sammans med MDO och lokalanställda just nu funderar kring, är den ekonomiska hållbarheten. Då vi vill göra centret så tillgängligt som möjligt för en så stor del som möjligt av befolkningen hålls kursavgifterna väldigt låga, och täcker endast lön för lärare och anställda samt fasta månadskostnader. Detta är inte unikt för MIC Project, utan har visat sig vara ett problem för andra liknande center. I de flesta fall då ny utrustning, möbler och reparationer har krävts, har donationer från Bus4Africa, MDO, samt privatpersoner kunnat täcka dessa, men det är inte en hållbar långtidslösning. Genom att erbjuda tjänster som kopiering och utskrift, har centret nu ökat sina inkomster något, men att få MIC Project att bli helt självgående finansiellt är ännu inte möjligt, främst på grund av höga kostnader för Internetuppkoppling. Till skillnad mot andra center (t.ex. bibliotek) som historiskt tillgängliggjort information för allmänheten, så förväntas center som MIC Project ofta att drivas enligt marknadsprinciper. Behovet att driva in pengar tar mycket av fokus från hur verksamheten kan anpassas för att möta lokala behov och nå ut till alla. Vi hoppas att kunna få staten mer involverad för att helt kunna fokusera på att de syften som startade centret från början. Att få centret hållbart handlar även om att utveckla den lokala kompetensen. Fler datorer uppnår ingenting utan det är hur de används som har en potential. Tekniken är i själva verket endast en liten komponent i ett större sammanhang där utveckling och utbildning av personal och användare är den viktigaste delen, som också kräver mest resurser och fokus. Teknologi är aldrig ett mål i sig självt, men kan vara ett väldigt kraftfullt verktyg i förändring, vilket MIC Project redan visar prov på.

Den undermåliga infrastrukturen i Makunduchi har gjort Internetuppkoppling till en stor utmaning. Centret har nu tillgång till Internet, men med klara begränsningar. Vi arbetar mot en stabil och billig lösning av uppkopplingen så att vi kan expandera verksamheten utö-

ver de schemalagda lektioner som pågår på centret. Det finns ett värde i att datorerna även användas av lokala besökare som kan använda MIC Project för socialt nätverkande och för att surfa. Detta ser vi som positivt av två anledningar. Först och främst är det något nedvärderande i att det endast skulle vara "västvärlden" som är berättigad till att använda teknologin för underhållning. Dessutom sker lärande både på informella och formella arenor, och en växande litteratur pekar på att "nöjesanvändande" och spel genom IKT bör ses som produktivt, då det finns flera vägar till både digital läskunnighet, nätverkande och annan mänsklig utveckling.

Visioner för framtiden

MIC Project har många och stora visioner, och en allt större grupp engagerar sig lokalt i verksamhetens utveckling. Vi vill lyfta fram några reflektioner kring framtiden, vart projektet kan vara på väg.

Mer än hälften av dagens cirka 6,8 miljarder aktiva mobiltelefonabonnemang finns i den Globala Södern. Även enkla modeller av mobiltelefoner har visat sig vara effektiva verktyg för att tillgängliggöra kommunikation, information och tjänster till marginaliserade människor. Mobila bredbandsabonnemang globalt ökade från 268 miljoner under 2007 till 2,1 miljarder under 2013. I den Globala Södern, där mobiltelefoner allt mer utgör den primära anslutningspunkten till Internet, fördubblades antalet mobila bredband mellan 2011 och 2013, och passerade antalet mobila bredband i Globala Nord. Då vi nu arbetar främst med återanvända datorer på MIC Projekt, som skänks till Bus4Africa, är nästa mål att ta vara på den enorma potentialen som finns i att även använda de mobiltelefoner som finns i nästan alla hushåll i Makunduchi på innovativa och kompletterande sätt. I och med sammansmältningen av datorer och mobiltelefoner, är även läsplattornas betydelse en spännande utveckling som vi följer.

IKT behöver inte ha en odelat positiv effekt, utan kan även förstärka maktrelationer och återskapa mönster av socioekonomiska ojämlikheter både på global och lokal nivå samt inom hushåll. Vi jobbar därför aktivt för ett ökat fokus på att potentialen av IKT ska gynna intressen av marginaliserade grupper, i synnerhet kvinnor, på deras villkor och möta lokala behov. Vi vill därför arbeta för att skapa och tillgängliggöra lokalt relevant information, specifikt anpassat till

lokala behov. Mycket av den information som användarna av MIC Project efterfrågar finns inte på nätet, eller är inte tillgängligt för dem som inte kan läsa eller förstå engelska. Användarna på MIC Project har bland annat uttryckt en önskan av en digital tjänst som ger tillgång till lokala marknadspriser på bananer. Bananbönderna skulle då kunna skära bort mellanhänder i marknadskedjan och därmed kunna organisera sig bättre. Eftersom radio är det mest dominerande och kanske det viktigaste kommunikationsmedlet i många delar av Tanzania, inklusive Makunduchi, hoppas vi även kunna fördjupa ett samarbete med lokalradiostationen Mtegan FM som är den största mediekkanalen i South District.

Vi vill gärna komma i kontakt med individer och organisationer som är intresserade av att vara en del av utvecklingen av projektet eller höra mer om hur vi arbetar. <info@bus4africa.org>

**Hannah McCarrick och
Johanna Danielsson**

Hannah har studerat utvecklingsstudier vid universitetet i Uppsala och Royal Holloway i London. Tillsammans med Johanna Danielsson och Susanne Linnell initierade hon Bus4Africa. I september tillträder hon som biträdande bilateral expert, BBE, vid Svenska Ambassaden i Lusaka där hon ska arbeta med ICT4D-frågor (Information and Communication Technologies for Development) med speciellt fokus på kvinnor och entreprenörskap.

Johanna håller på att avsluta sin kandidatexamen i statsvetenskap vid Uppsala Universitet, och ska under höstterminen praktisera på Sidas enhet för näringslivssamverkan och ICT.

Bus4Africa

Bus4Africa, B4A, är ett nätverk av individer och grupper, främst baserat i Sverige och på Zanzibar, som samarbetar med gräsrotsorganisationer för att främja utvecklingen på Zanzibar. B4A startades i av en grupp studenter i Uppsala 2011, vilken fortfarande är aktiv och har nu även en studentgrupp i Linköping och Stockholm, samt en lokalt registrerad organisation på Zanzibar. B4A samlar in medel, arbetar för en nyanserad bild av Tanzania, stödjer olika projekt på Zanzibar, främst MIC Project, samt förmedlar partnerskap och alternativa volontäresor som framförallt fokuserar på kulturellt utbyte och vänskap över gränser.

Långfärdscyckling

Tre gentlemän i pensionsåldern cyklade de drygt 40 milen Arusha – Tanga på oväxlade ”gubbcyklar” av sämst tänkbara kvalitet.

Den ursprungliga planen var att vi skulle hyra tre cyklar i Arusha. Jag mejlade ett antal lokala safariarrangörer, men antingen hade de inga cyklar alls, eller också hyrde de bara ut för cykelturer med guide. Det är klart att vi kunde få hyra cyklar utan guide, men priset blev högt – 100 dollar per cykel och dag. Det skulle alltså bli 14.000 kr för tre cyklar i en vecka, och det tyckte vi var alltför dyrt.

Dessutom skulle vi bli tvungna att cykla tillbaka till utgångspunkten för att lämna tillbaka cyklarna, och det ville vi inte. Vi hade nämligen planerat att ta oss längs Usambarabergen ner till Tanga vid Indiska Oceanen, stanna där några dagar och därefter ta en buss tillbaka till Arusha. Helst utan cyklar. Distansen var 40 mil, och det tänkte vi att vi skulle avverka på en dryg vecka.

Köpa bättre än hyra

Snart stod det klart för oss att det bästa alternativet var att köpa cyklar. Köpa dem i Arusha och sedan försöka sälja dem i Tanga. Vid en genomgång av Arushas tre cykelaffärer visade det sig att det nu fanns två alternativ, begagnade eller nya cyklar. Det visade sig snabbt att köpa begagnade cyklar var uteslutet, eftersom kvaliteten var alltför dålig och det var svårt att få fram tre någotsånär likvärdiga cyklar.

Så det blev fabriksnya cyklar, och här fanns det inget val när det gällde tillverkningsland. Alla cyklar var tillverkade i Kina. Dels fanns det mountainbikes och dels fanns det oväxlade herrcyklar modell 1950-talet. Vi klämde och kände på cyklarna och kom snabbt underfund med att kvaliteten var undermålig på båda cykeltyperna.

Oväxlade gubbcyklar

Då resonerade vi som så att det är mer som kan gå sönder på en mountainbike med 21 växlar än på en oväxlad cykel. Eftersom vi var tre gubbar i pensionsåldern som skulle cykla, tyckte vi att gubbcyklar var ett bra val. Cyklarna var kinesiska och av märket Phoenix, de hade sålts i en miljon exemplar i Tanzania och såg robusta ut. Detta visade sig dock vara en chimär – man kan snarast säga att det

är en bragd att kunna tillverka en cykel av så låg kvalitet.

Vi borde ha dragit öronen åt oss redan på den korta resan från cykelaffären och hem till där vi bodde i Arusha. Vi fick nämligen återvända till cykelaffären inte mindre än tre gånger för diverse justeringar och fastsättningar av delar redan efter 300, 500 respektive 1000 meters cyckling.

Det bästa var priset

Men fördelen med dessa cyklar var att de hade en helt okej pakethållare, där vi spände fast våra ryggsäckar. En ryggsäck är lättare att bära med sig än packväskor när man lämnar cykeln, ryggsäcken är liksom gjord för det. Sadeln var också bra, bred och välstoppad och passade våra rumpor perfekt.

Men det bästa av allt var priset. 100 dollar per cykel, knappt 700 kronor. Samma pris som för att hyra en mountainbike i en enda dag. Vi räknade med att kunna sälja cyklarna i Tanga, eller i värsta fall skänka bort dem till någon som såg ut att behöva en cykel. Att släpa med dem på bussen tillbaka till Arusha fanns inte i våra planer, och ännu mindre när vi var smärtsamt medvetna om cyklarnas usla kvalitet.

Framförhållning nödvändigt

Nästa morgon gav vi oss iväg österut, Kent, Kurt och jag, på våra vackert mörkgröna cyklar av märket Phoenix. Vi märkte snart att det krävdes en viss framförhållning. I Tanzania finns det massor av vägbulor av det större slaget för att trafiken ska tvingas till en lägre hastighet. Dessa farthinder var inget större problem att passera med cykel, utan problemet var att när en bil framför en tvärnitade, gick det inte att nita lika tvärt på en Phoenix. Någon fotbroms fanns inte, utan två handbromsar, en till framfälgan och en till bakfälgan. Men de fungerade så dåligt att bromssträckan blev tiotals meter, så vi fick ha en bra framförhållning, för att inte köra in i en bromsande bil vid farthindren.

Förvånade afrikaner

Men annars gick cyklarna faktiskt bra. När vi vant oss vid den ovanliga styrgeometrin, njöt vi av den perfekta utväxlingen. Det gick att ta sig upp för hyfsat branta backar och även att pinna på bra utför. Arusha ligger på 1.600 meters höjd medan Tanga tangerar nollan, så det var mest utför, lyckligtvis. I början vinkade vi kollegialt när vi mötte inhemska cyklister som också hade valt Phoenix, men snart insåg vi att i princip alla cyklar var av detta märke. Så vi slutade med det, men det blev mycket vinkande ändå till människor längs vägar.

Vi väckte uppmärksamhet under vår färd. Man tyckte vi kunde ha råd att ta oss fram med bil, och om vi ändå ville åka cykel kunde vi väl ha någon amerikansk lyxig mountainbike. Att förklara för en afrikan att vi i vår kultur frivilligt vill anstränga oss genom att springa, gå eller cykla skakar man på huvudet åt.

Första punkteringen

Så drog vi iväg ut ur Arusha längs Nyerere Road. Grusväg och dammigt som tusan när tunga lastbilar passerade med oförminskad hastighet. Men fina byar, lätt att hitta vatten i flaska, och ännu lättare att hitta Coca Cola. Vi åt grillade majscolvar och njöt av en perfekt temperatur, 25 grader i skuggan och ingen vind att tala om.

Cyklarna rullade på bra, och vi bedömde att vi hade en snitthastighet på 12–15 km/t. Så kom en störtskur, och i panik tog vi oss in under ett tak. När vi pustat ut såg vi att det var en cykelaffär vi hamnat i. De som jobbade där tyckte det var märkligt att vi cyklade, men vi förklarade att vi tyckte det var kul. Men när regnet upphörde och solen tittade fram igen, hade en av cyklarna fått punktering på bakhjulet. Vi chansade på ventiltgummit, så vi köpte några decimeter, och pumpade luft i däck. Men efter några kilometer insåg vi att det var en riktig punktering. Vi hittade en veranda utanför en frisersalong och där skulle vi byta till en av de medhavda reservslangarna. Men det var omöjligt. Vi kunde inte få av kedjan där den var innesluten i ett hermetiskt tillslutet kedjeskydd. Kent övervägde att slå sönder kedjeskyddet med en hammare, men vi andra hejdade honom genom att påpeka att vi i så fall skulle få mindre betalt för cykeln i Tanga. Så vi fortsatte att klura. När en av frisörtjejerna föreslog att vi skulle ta oss till cykelverkstan som bara var några hundra meter bort, nappade vi på förslaget och ledde dit våra cyklar.

Det är enkelt när man vet hur man ska göra

Mekanikern skakade på huvudet när vi höll fram reservslangen för att be honom genomföra ett slangbyte. Nej, det var bättre att laga slang. Så med vana starka händer och utan verktyg krängde han av däck. Där det satt, drog ut slang och hittade hålet genom att stycke för stycke doppa slang i en hink smutsigt vatten. Sen tillverkade han en lagningslapp av en gammal slang, fasade av kanterna med en vass kniv, klistrade fast den med solution, pumpade i litet luft, och skulle kränga tillbaka däck.

Det var då vi såg det. Fölgen saknade fullständigt skydd mellan ekerändarna inuti följaren och slang. Inte undra på att vi hade fått punktering. Inget textilband där inte. Så jag tog fram den oundgängliga hjälparen i många sammanhang i Afrika – en rulle eltejp. Tre varv för att täcka de små utskjutningarna, och därefter däckpåläggning. Mekanikern beundrade motvilligt innovationen och vi tyckte att kinesen som missat detta när han eller hon monterade hjulet hade gjort ett dåligt jobb.

Vi insåg senare, efter ytterligare fyra eller fem punkteringar, att samma brist förelåg i samtliga hjul. På köpet visade mekanikern att det satt en pytteliten skruv längst fram på kedjeskyddet. Om man skruvade bort den, gick främre delen av skyddet att tas av och därefter lokaliserades kedjelåset, som faktiskt var rätt fiffigt konstruerat, och på så sätt skulle man ta av bakhjulet. Vi lade detta på minnet, men behövde aldrig utnyttja kunskapen, eftersom vi alltid lyckades hitta en cykelmekaniker när vi fick problem.

Första hotellövernattningen

Mina kamrater hade inget emot att tälta, men jag lyckades övertala sällskapet att vi alltid skulle bo på hotell eller guesthouse. Och så blev det. I genomsnitt betalade vi under 50 kr per rum och natt, så vi blev inte ruinerade. Det första hotellet, i en by strax innan Kilimanjaro Airport, var fint och bekvämt, och med myggnät över sängarna. Dessutom hade de en restaurang, där vi fick kall öl och köttstuvning. Mums efter fem mil på Phoenix.

Moshi

Dag två bar det iväg i gryningen till Moshi. Vi startade alltid relativt tidigt och hade som mål att ha hittat ett ställe att övernatta på senast vid tretiden på eftermiddagen. Hettan var besvärande framåt

ett-tiden och dessutom ville vi inte utsätta oss för risken att behöva cykla i mörker.

Unisont sjöng vi ”On the road again” medan däcken ven mot asfalten. Människor vinkade åt oss och långdistansbussarna höll på att skrämja ihjäl oss med sina mistlurar till signalhorn. Det är vänstertrafik i Tanzania. Ett tag övervägde vi att cykla på höger sida så att vi skulle möta trafiken, men vi avstod från detta. Vi hade små billiga backspeglar på cyklarna och så fort någon såg ett fordon som närmade sig varnade han de andra. Vi kom tidigt till Moshi och hittade ett fint guesthouse, ägt av en indisk familj. Cyklarna tog vi in i våra rum, det var den vanligaste lösningen, men våra cyklar fick även bo i tvättstugor, ha eget hotellrum eller vaktas av nattvakten på innergården.

Vilse i bushen

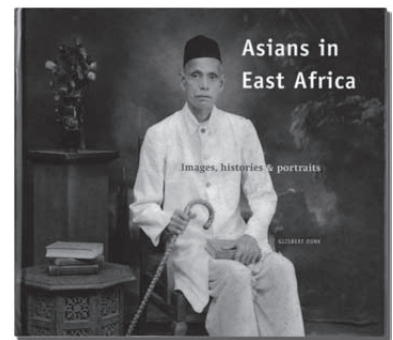
På kartan hade vi sett att man kunde åka rakt söderut från Moshi och komma ut på stora landsvägen ett stycke söder om Same. Så vi drog iväg på smala vägar mellan majsfälten och med Kilimanjaro snöklädda topp bakom oss. Punktering nummer två kom när vi just passerade en cykelverkstad. Under resan skulle det visa sig att vi aldrig var längre än högst en kilometer från en verkstad när vi fick problem med någon av cyklarna. Och alla verkstäder var ju märkesverkstäder, eftersom alla cyklar var Phoenix. Punkteringen fixades på samma sätt som föregående gång. Priset var inte prutbart, det var 300 Shs, vilket motsvarar 1 krona 20 öre. Vi erbjöd killen en Coca Cola som dricks, men han ville hellre ha kontanter, så i fortsättningen gav vi 1.000 Shs vid varje punktering. Byarna glesnade, majsen övergick i buskstäpp och så småningom krökte vägen från söderut till österut. Och därefter till norrut, och nu med Kilimanjaro framför oss i stället för i ryggen. Hettan tilltog och vägbanan övergick i lös sand, som var svårcyklad. Där hade vi för att vi ville ta en genväg och slippa asfalten. När vi så småningom kom ut på huvudvägen var vi utpumpade och vräkte i oss grillad fisk på en restaurang alldeles vid vägen.

Höna i mörkret

Nästa hotell var modernt och fint, vi var de enda gästerna. Tre unga kvinnor arbetade på hotellet och erbjöd sig självmant att tvätta våra smutsiga kläder om vi bara köpte tvättmedel i affären en bit från hotellet. Fantastiskt snällt. Det ville också ►

Asians in East Africa

Images, histories & portraits

Under flera år arbetade den holländske historikern Gijsbert Oonk med att forska i offentliga och privata arkiv samt intervjuar ett stort antal människor för sitt stora verk, *Karimjee Jivanjee Family: Merchant Princes of East Africa 1800–2000*.

En del av det intressanta ”extra” material han fick fram inkluderande ett stort antal fotografier passade han på att sammanställa till en liten bok om Indier i Östafrika, hur invandringen började och fortgick, några exempel på pionjärer etc.

Det finns även med ett kapitel om penningväsendets utveckling ”The history of East Africa in banknotes”.

Före 1800-talets mitt förekom det en mängd valutor såsom *Thereser Dollar* och *Cowrie Shells*. I Kilva präglades egna mynt redan på 1100-talet. Den indiske köpmannen och grundaren av många inlandsstationer som utvecklats till städer, Allidina Visram, introducerade den indiska rupien i inlandet. Den blev så etablerad i Tanganyika att *Deutsche Ostafrika Gesellschaft* år 1890 begärde att tyska staten skulle prägla silverrupien. Introduktionen av sedlar kom inte igång förrän 1905. Introduktion av tyska mynt och sedlar övervägdes inte pga. rupiens starka ställning som visar på betydelsen av indier inom penningekonomin.

Efter första världskriget introducerade engelsmännen östafrikanska shilling. På de tidiga sedlarna återfanns tre språk, engelska, arabiska och Gjurati men däremot inte swahili.

En häändig bok med mycket information om hur indier påverkat utvecklingen i Östafrika.

Lars Asker

*Asians in East Africa
Images, histories & portraits
Gijsbert Oonk*

Erasmus University, Arkel 2004

► gifta sig med oss, men vi avböjde artigt det erbjudandet, som knappast var allvarligt menat, eftersom de alla verkade ha män som väntade på dem efter jobbet.

På kvällen gick vi för att dricka Serengeti och Kilimanjaro, favoritölen. Kvinnan som hade den lilla restaurangen, hade chips majai, vilket var vår stapelföda under hela resan. Det är potatisklyftor som friteras tillsammans med lök och paprika i olja i en stekpanna. Därefter knäcks några ägg ner i pannan och det blir som en omelett med pommes frites. Hett och mättande.

Men den här kvällen ville vi slå på stort och frågade på bästa kiswahili om vi kunde få kyckling. Jo, det gick bra. Så vi satt på verandan och njöt av kall öl och väntade. Och väntade. Så kom det obligatoriska strömavbrottet och det blev kolmörkt. Nya öl och ännu mera väntan. Så hördes ett förskräckligt oväsen från de bakre regionerna. En höna skrek i dödsångest och sedan blev det dödyst. Ännu mera väntan. Två timmar efter beställningen kom hönan in på tre tallrikar med ris. Mycket gott om än något segt.

Trafiken värst

Vi råkade aldrig ut för något hotfullt under vår cykelfärd. Inga rånförsök, inga stölder, bara vänliga människor. Ändå var cykelturen bland det farligaste jag har gjort i Afrika. Faran var den fruktansvärda trafikulturen, som skördar ofattbart

många dödsoffer. Varenda en av mina vänner i Tanzania har förlorat någon i en trafikolycka. Främst är det den tunga trafiken som är boven. Gamla överlastade lastbilar utan bromsar, överfulla busar som kör alldeles för fort. Man litar till försynen, kristen eller muslim. Många chaufförer tar droger för att kunna hålla sig vakna under flera dygns arbetspass.

Cykellaffärer i Tanga

Efter en veckas cykling återstod en dagsetapp till målet i Tanga. Vid frukosten på en bar vid vägkanten träffade vi en man som pratade bra engelska och som var nyfiken på vårt cykeläventyr. Vi förklarade att vi ville hitta någon i Tanga som kunde köpa våra cyklar. Han skrev ner en adress och förklarade att det var en indisk kompis till honom, som hade cykellaffär inte långt från busstationen. Vi tackade för tipset och drog iväg de sista milen.

Plötsligt slog det oss. Inte en enda Phoenix. I resten av Tanzania såg man dem överallt, men direkt när vi passerade kommungränsen till Tanga hade de ersatts av små fula gråa damcyklar. Även dessa var kinesiska, men ett helt annat märke. Inte en Phoenix så långt ögat nådde. Det bådade inte gott. Vi gick in i en cykellaffär och frågade om ägaren ville köpa våra cyklar, men han bara skakade på huvudet och sa att han inte handlade med Phoenix. Inte till något pris alls, frågade vi. Nej, inte till något pris alls.

Vi trampade vidare och hittade efter ett visst letande den indiske cykelhandlaren. Och till vår stora glädje vimplade det av Phoenix i butiken. Kanske vad han den enda Phoenixhandlaren i Tanga. En ung man kom ut på gatan och vi förklarade vårt ärende. Han ville se kvittot på cyklarna, det hade något med skatter att göra, sa han. Tyvärr hade vi inte haft en tanke på att ta med kvittona, så de låg i en låda i Arusha. Han frågade vad vi ville ha, och vi sa 70 dollar styck. Han lämnade oss oroligt väntande för att gå in och ringa sin pappa. Så kom han tillbaka med erbjudandet om 50 dollar styck. Vi försökte med 60, men han var obeveklig, så vi slog till. Det betydde att vi betalat 335 kr för drygt en veckas cyklande per person. Inget att klaga på. Jag tror han gjorde en bra affär. Med litet putsning kunde han nog sälja dem som nya. Vi hade ju lagat mycket så att de var i bra skick. Och lindat eltejp inuti fälgarna.

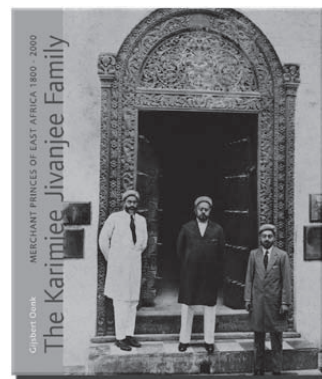
**Text: Björn Lundén
Foto: Kurt Gustavsson**

Björn Lundén är författare till ett stort antal ekonomiböcker och har besökt 24 av Afrikas länder. Nästa resa blir med en trehjulig HP liggcykel genom Marocko.

Artikeln har tidigare varit införd i Cykelfrämjandets tidning Cykling nr 1/14 i något annan form.

Karimjee Jivanjee Family

Merchant Princes of East Africa 1800–2000

Under ett kort besök hos vänner i Dar es Salaam såg jag en bok på deras kaffebord som väckte mitt intresse. Besök i bokhandlar gav inget men åter i Sverige i Nordiska Afrikainstitutets imponerande bibliotek fanns Karimjee Jivanjees familjehistoria.

Ett imponerande verk om 174 sidor i A4-format med många foton och en stor släkttavla. Luftig layout men lite väl liten text för pensionärsögon.

Jivanjeefamiljen kom till Zanzibar från Indien redan i början på 1800-talet innan den stora inflyttningen på 1880-talet.

År 1825 etablerades *Karimjee Jivanjee & co* som blev mycket framgångsrikt handelsimperium. Till skillnad från andra indiska handelsföretag etablerade man mycket goda kontakter med USA, Europa och Japan. I en förteckning från 1929 med ett 40-tal företag man hade agentur för, märks August Stenmans AB i Eskilstuna (järnvaror), Hjort i Stockholm (Primus kök och lyktor samt verktyg från Bacho), Huskvarna vapenfabrik (hushållsvaror och symaskiner). Man importerade även Singer symaskiner.

Från välrenommerade Ansonia Clock Co i New York importerades väggur som såldes under eget namn och nu återfinns i antikbodar i Östafrika. Även khangor såldes under eget namn.

Man hade även agenturer för Deutsche Ostafrika Line och Holland-Afrika Line, försäkringsbolag och för Texas Oil (Caltex).

De fyra ledarna under den stora expansionen efter första världskriget och flyttningen av tyngdpunkten till fastlandet har alla egna kapitel med imponerande "CV:s" inkluderande medaljer och adelskap för sina insatser inom affärsvärlden, välgörenhet och administration.

Yusufali, den store resenären som skötte kontakterna med USA, Europa och Japan där han även bodde en tid med sin Japanska hustru.

Tayabali, baserad i Zanzibar där han förlorade alla tillgångar vid revolutionen 1964 och hjärtbruten drog sig tillbaks till Karachi.

Abdulla Mohamedali, "Sisalbaron" i Tanga.

Abdulkarim, baserad i Dar, bland annat förste talman i parlamentet efter Uhuru, ordförande för Dars universitet och den som tog upp Toyota-agenturen som numera är familjens huvudföretag.

Ett kapitel i boken behandlar sisal-industrins historia i Tanzania.

Under Koreakriget 1950–53 gjordes otroliga vinster och det gick många historier om "Sisalbaronernas" liv och leverne bland annat på Rivieran och i Schweiz och shoppingturer till London och Paris.

Efter andra världskriget sålde staten många tyskägda plantager som tagits i beslag som fiendeegendom. Indier skulle inte få köpa men Jivanjee familjen lyckades till slut få köpa många plantager som kom att bli verkliga guldägg. Man köpte även på sig ett antal jordbruk men det blev aldrig någon lyckad affär.

Nationaliseringen 1971 av i stort sett alla byggnader i städernas centrala delar drabbade familjekoncernen hårt och de flesta flyttade utomlands. I boken finns en lång förteckning på nationaliserade egendomar. Sisalplantagerna fick man behålla men de var då olönsamma. Räddningen blev Toyota Tanzania som efter liberaliseringen av ekonomin på 1990-talet expanderade kraftigt och blev den ledande bilimportören. Sedan 1992 ingår även Yamaha motorcyklar, och från 2001 Daihatsu bilar och Hino lastbilar.

Man intresserade sig tidigt för bilar och bränsle. International Motor Mart etablerades redan 1927.

År 1921 fanns 10.000 indier i Tanganyika och nära 14.000 i Zanzibar för att vara som mest 1962 med 92 000 i Tanganyika och 20.000 i Zanzibar. År 1972 hade det sjunkit till sammanlagt 52 000 för att nu åter stigit till drygt 90.000.

Sedan 70-talet är Jivanjeesläkten spridd över hela världen och för att stärka samanhållningen och underlätta ledningen av företagsgruppen har man sedan 2006 årliga släktträffar i London. Många i sjätte och sjunde generationen har mist kontakten med Tanzania. För att underlätta kontakter och uppmuntra till återflyttning finns nu tremånaders sti-

pendier för besök och möjlighet till ett års praktiktjänst inom företagsgruppen.

Produktionen av familje- och företagshistorien är också ett inslag i arbetet för att stärka släktkänslan och samhörigheten.

Sedan gammalt driver familjen mycket välgörenhet. Numera huvudsakligen stipendier för studier. Tidigare har man byggt skolor, sjukstugor, sjukhus, moskéer etcetera.

Sex stycken välgörenhetsfonder har slagits ihop till en, sedan utvecklingen sprungit ifrån flera av de ursprungliga fonderna.

Många fina byggnader är före detta Jivanjeehus eller bekostade av familjen, exempelvis parlamentshuset i Dar, Abdullas magnifika "slott" ovanför hamnen i Tanga och Maweni House nära Soni. På Zanzibar bland annat Humurusi Hse som numera ingår i Humuruzi Hotel (ex Emmersons, ex Green Hotel), Presidentens residens i Kiponda, Hassanali Hospital, Karimjee Sports Club nu House of Representatives, Fumba Hse nu President's guest Hse, Jivanjeehuvukontoret nu The Peoples Bank of Zanzibar. Den snidade "Zanzibardörren" på banken återfanns på Tanzanias 1000 Shs-sedel under 1900-talet. På bokens omslagsbild poserar Yusufali, Mohamedali och Tayabali framför samma dörr 1924. Det sägs vara den finaste dörren på Zanzibar.

Den holländske historikern Gijsbert Oonk har lagt ner ett mycket stort arbete på en magnifik och väldokumenterad familjehistorik för en familj som haft och har stor betydelse för Tanzanias utveckling.

Lars Asker

Karimjee Jivanjee Family: Merchant Princes of East Africa 1800–2000
Gijsbert Oonk

Amsterdam University Press 2009

ISBN 978 90 8555 027 3

Även Erasmus University

Pallas Publications, Rotterdam

Agenda mot rasdiskriminering

Afrosvenskarnas Riksförbund lanserade i maj en politisk agenda mot rasdiskriminering. Det skedde på ABF-huset i Stockholm och lämpligt nog i Palmesalen. Inför valen i år till EU och till riksdagen har föreningen tagit fram 15 krav som lagts fast i agendan och som tillsammans bidrar till att göra Sverige till ett land där hudfärg inte avgör rättigheter och möjligheter. Det är första gången afrosvenskarna preciserar egna krav på åtgärder inför ett val. De anser att tiden är över för partierna att ta deras röster för givna. Istället får kandidaterna i valen klargöra hur de ställer sig till de 15 kraven. Sedan kan var och en av afrosvenskarna bedöma kandidaterna utifrån det.

40 år med Jambo Tours

I år är det 40 år sedan Jambo Tours grundades och sedan genomförde sin första resa till Östafrika. Den gick till Kenya. Då var resebyrå relativt liten. Sedan dess har verksamheten vuxit stadigt och omfattar nu 55 länder, men fortfarande är Kenya och Tanzania stora resmål. Jambo Tours har hela tiden haft kontakt med Svensk-Tanzaniska föreningen och är vid sidan av Tranås Resebyrå den enda resebyrå som prenumererar på vår tidning Habari. Arne Rudler som drog igång det hela bör uppmärksammas särskilt.

Specsavers i Tanzania

I Habari nr 4/2013 berättade vi om Specsavers insamling av glasögon som skeppades till Tanzania i februari 2014. Optiker följde med och glasögonen delades ut bland behövande barn och vuxna runt SOS Barnbyrå.

Årets glasögonbärare 2013, Lotta Gray, följde också med som ambassadör. Nu i maj med avslut i september utses 2014 års glasögonbärare. Även denna gång är första pris en resa till Tanzania som ambassadör för Specsavers välgörenhetsprojekt.

sid 22—Habari 3/2014

Allas rätt att gå i skolan

FUB, för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, har utsett fyra unga människor som själva vet hur det är att växa upp med utvecklingsstörning att vara projektambassadörer för *Come Together*. Axel, Joanna, Viktor och Victoria ska representera Riksförbundet FUB:s och Erikshjälpens gemensamma projekt som handlar om allas rätt att gå i skolan, i Sverige och i FUB:s samarbetsländer Tanzania och Rwanda. Bland barn med funktionsnedsättningar i utvecklingsländer är det bara en av tio som får chansen att gå i skolan. Med *Come Together* jobbar FUB för att förändra det. Tillsammans reser de till Tanzania för att träffa ungdomar med funktionsnedsättning, berättar projektledaren Johanna Bergsten. De ska bland annat ha en *action week* i Dar es Salaam tillsammans med ungdomar med och utan funktionsnedsättning från Tanzania och Rwanda. Med musik och kommunikation kombinerat med arbete på lokal nivå i Östafrika lyfts frågan och metoder utvecklas för inkluderande arbete. Målet är ett samhälle där alla får lika mycket plats. Lika möjligheter till utbildning är en förutsättning för att nå målet. Projektet finansieras av Svenska Postkodslottet.

De fyra ambassadörerna hade smygpremiär under Almedalsveckan. Joanna är 19 år och har precis avslutat medieprogrammet i Kalmar. Viktor, 23 år, som är född med Downs syndrom pluggar Hälsa och Fritid på Valjevicens folkhögskola. Axel är 20 år och har precis gått ut handelsprogrammet på en gymnasieskola i Luleå. Victoria är 21 år och arbetar på dagliga verksamheten Miljöligan i Södertälje. Projektledaren Johanna Bergsten slutligen är välkänd för oss som en av Svetans ordföranden.

En jämte i Kilimajaro

Den 21 juli sände SVT 1 ett entimmesprogram om prästen Carl-Erik Sahlberg. Hösten 2012 gick han i pension från sin tjänst i Clarakyrkan i Stockholm. Habari har uppmärksammat paret Sahlberg flera gånger, bland annat nr 1/2013.

Den stora sociala verksamheten han tagit initiativ till och lett har rönt stor uppmärksamhet. Bland allt han och hans fru

Overa arbetat med ingår swahiliförsamlingen.

Nu bor de i Marangu på Kilimanjaro sydsluttning på en tomt Overa fått av sin far. Där startade de för några år sedan ett barnhem, Mount Kilimanjaro Childrens Care Organisation, MOKICCO. Verk-

samheten har dock alltmera övergått till att skaffa fram och stöda familjehem och spritts även till andra delar av Tanzania.

I programmet får vi följa arbetet i både i Sverige och i Tanzania och höra Carl-Eriks reflektioner. Båda besökte Sverige i juli.

Årets världsförbättrare

Simon Gren, 22 år, från Kalmar lät språkresan till Tanzania bli ett drömpröjekt med mottot "Help me to help others." Bland annat såg han till att fotbollar från svenska skolklasser nådde nya spelplaner. För sitt engagemang har han tilldelats PMU:s pris "Årets världsförbättrare", under *Pingst Ung Galan* på Nyhemsveckan.

Simon är medlem i Pingstförsamlingen i Borgholm och ungdomsledare där. Han är också känd för sin talang inom dans och beatbox. Hösten 2013 åkte Simon till Tanzania för att studera swahili. Innan dess lade han upp en youtubekanal och en facebookside om "Simon's Dream project" med mottot "Help me to help others." Genomarbetet i Lushoto får föräldralösa barn och familjer hjälp till utbildning och till att ta sig ur fattigdom. Just nu arbetar Simon på en dokumentärfilm om sitt drömpröjekt.

—Det betyder mycket att få priset. Det är ett erkännande för att jag kämpat så hårt genom projektet för att bidra till en världsförbättring. Genom detta kan fler få upp ögonen för att de kan göra en bra insats även om de inte hunnit bli så gamla, säger Simon Gren.

UbuntuNet Alliance, the research and education network for Eastern and Southern Africa; and DANTE, the operator of GÉANT, the pan-European research and education network, today, 28th of July, announce the commissioning of the *UbuntuNet* network, the regional high-speed Internet network connecting researchers, educators and students in Eastern and Southern Africa to their peers in the region and to Europe.

The African research and education community has for far too long carried the burden of slow and expensive Internet connectivity, widening the gap between the continent's researchers and their peers globally. The establishment of national research and education networks (NREN:s), the regional *UbuntuNet Alliance*, and the kick off of the *AfricaConnect* are milestones transforming the research and education landscape on the continent.

The rollout of the UbuntuNet network has been implemented in two phases based on country readiness to connect to the regional network. Block A, which was completed in February 2014, procured equipment to establish *Points of Presence* (PoPs) in Mtunzini, Maputo, Dar es salaam, Nairobi, Kampala and Kigali, and to upgrade the Ubuntunet Alliance PoP in London. High capacity cross border links interconnecting these PoPs to create a regional research network were also procured under this phase, as well as a transcontinental link between Nairobi and the Ubuntunet Alliance's PoP in Amsterdam. The first phase serves a total of six NRENs namely TENET (south Africa), MoRENet (Mozambique), TERNET (Tanzania), KENET (Kenya), RENU (Uganda) and RwEdNet (Rwanda), and forms the backbone on which the network to serve the entire Alliance region will be created.

Block B included procurement of equipment and installation of high capacity cross-border links connecting the NRENs including; Eb@le (Democratic Republic of Congo), MAREN (Malawi) and ZAMREN (Zambia). The link between Dar es Salaam in Tanzania and Lusaka in Zambia was completed at the end of May 2014 drastically reducing connectivity costs to nearly nothing

for the Zambian research and education community. Links from Lusaka to Blantyre in Malawi, and from Cape Town to Moanda in DRC will be completed in the near future.

A major immediate impact of the network is that connectivity costs have dropped from a regional average of \$4000 per megabit per second per month to \$135 per megabit per second per month indicating a 97 percent price reduction in just four years.

info@ubuntunet.net

EN MISSIONSRÖRELSE
I SVENSKA KYRKAN

Evangeliska fosterlandsstiftelsen, EFS, är en självständig organisation inom den svenska kyrkan, med betoning på mission, lekmannaengagemang och vardagskristendom. Bland EFS:s 352 föreningar ingår Clarakyrkan i Stockholm med swahiligruppen.

I EFS:s missionstidning Budbäraren är det ofta reportage från Tanzania.

I augustinumret 2013 berättas om EFS Norrbotten som tagit över projektet Rafikikonfa (Vänkonfirmation) som sedan 2008 drivits av EFS sydöst. Den vanliga konfirmationsundervisningen kombineras med förberedelser för tanzaniare. I Tanzania är man på läger med tanzaniska ungdomar och efter hemkomsten är det en uppföljningsvecka med konfirmation.

I samma nummer skriver Ingemar Holmquist, numera pensionär men leder regelbundet swahiligudstjänster i Clara-kyrkan, om biskopsinvielse i det nya Mtwara-Lindi stiftet (Se Habari nr 4/13).

I samma nummer reflekterar Mattias Sundkvist över den makthierarki och titelsjuka som härskar inom kyrkan i Tanzania. "Om en biskop har doktoretrat och dessutom är universitetskansler så måste samtliga tre titlar föregå hans namn, varje gång han presenteras, tilltalas eller omnämnas".

I marsnumret 2014 står det om en grupp från vänförsamlingen i Luleå som reste till Ilula i Iringastiftet där man följde arbetet i 25 dagar. Bland annat fick man

hjälp av ett tanzaniskt par som bott i Nordmaling för 20 år sedan och fortfarande behärskade svenska.

Den yngste deltagaren, 12-åriga Elias Lindh, berättar om sina intryck som har gett honom ännu mer motivering att bli missionär.

I aprilnumret 2014 berättas om en retreat för EFS-missionärer i Bagamoyo. Bland annat höll veteranerna Ulf Ekängen och Rune Persson lektion i (terräng-)körning och fixande av problem som kan uppstå i bushen. Familjen Polback som nyligen kommit till Tanzania och börjat ny verksamhet i Mwanza tyckte det var extra värdefullt att få träffa kollegor.

I majnumret 2014. En städerska skadas svårt den 5 maj på lutherska kyrkans gästhus i Mwanza. Personalen hade under tre dagar observerat ett kvarlämnat paket och när hon flyttade det exploderade den hemgjorda bomben. Hon fördes till sjukhus med allvarliga skador i ansiktet på händer och ben.

Flera kyrkor har under senaste tiden utsatts för bombdåd.

För närvarande har EFS sex missionärer i Tanzania:

Ulf Ekängen som arbetar i Dodoma stift i Tanzania, med barns rättigheter samt arbete bland massajer. Han arbetar även med kristendomsundervisning i grundskolan och utbildning av kyrkans förskollärare.

Rune Persson som arbetar med teologisk distansutbildning (TEE) med placering i Iringa. Utbildningen sker genom kortkurser och utbildar 2.500 lekmän och evangelister i sju stift.

Päivi Karlsson är sjuksköterska och arbetar med hälsovårdsfrågor vid ELCT:s huvudkontor i Arusha.

Peter Karlsson är ekonom och kanslichef vid Lutheran Mission Cooperation (LMC) i Arusha.

Maria Polback är diakon och arbetar med utsatta barn i Mwanza.

Henrik Polback är präst och arbetar med teologisk distansutbildning (TEE) i Mwanza.

På **Hållands folkhögskola** finns en U-linje med två delar varav den ena heter Karibu Tanzania.

The New Africa

Erika Bjerström, one of Sweden's most acclaimed foreign news correspondents, has travelled and worked extensively in sub-Saharan Africa since the 1980's. Her book *The New Africa* is a factual, well-researched documentary account of economic and democratic progress across the African continent.

The reader learns about the emerging Africa through many encounters with young, dynamic Africans like the female PR-consultant in Monrovia, the IT-millionaire in Dar-es-Salaam, the successful eco-farmer in Ethiopia, fashion-designer in Zambia and many more. The book is also a fierce attack on western media that keep reporting from Africa in a one-dimensional way, focusing on starvation, conflict and disease. In Sweden this stereotypical way of reporting has left the otherwise well educated Swedish public with a hopelessly dated knowledge base of the African continent, one example being that many Swedes still believe that most African children don't go to school.

In an honest way Erika Bjerström accounts of her own journey as a TV-correspondent- from filing the traditional, negative reports from crisis across Africa until she and Swedish Television decided to embark on the three year long series of short TV-news documentaries, reporting on the progress, that laid the foundation to this book.

Many Africans in the Diasporas have asked for an English version. The book is one of a kind in being a very accessible, up-to-date and comprehensive report on current affairs in Africa SSA.

We are convinced that the book should reach a larger readership than the Swedish public. THE NEW AFRICA may be of special interest to students and other young Africans eager to embrace the more optimistic and inspiring analysis on the progress across the continent. It is built around the seven reasons why there is a new and more sustainable economic and democratic progress happening. The book contains unique documentary stories and interviews from Liberia, Senegal, Angola, Namibia, Mozambique, Malawi, Madagascar, Zambia, Rwanda, Kenya, Tanzania, Ethiopia, Ghana and Nigeria.

THE NEW AFRICA is now being transformed into an interactive, digital school book for all secondary education students in Sweden.

The book is now being translated by an authorized translator, Richard Vincent, British born but lives in Sweden since 30 years.

The book has received excellent reviews in major media. *Dagens Nyheter*, the largest morning daily, wrote a two-page review;

“Forget what you ever thought you knew about the African continent. Some of the world's fastest growing economies lie south of the Sahara and 22 out of Africa's 53 countries are regarded as middle-income countries. There are old acquaintances like South Africa and

Botswana but also newcomers as Ghana and Zambia. Rwanda has universal healthcare. The literacy rates of Tanzania are 80 percent. 70 percent of all Africans use a cell phone. The use of Facebook is larger than in Asia. More and more Africans who have studied in Europe or the US return home. In THE NEW AFRICA Erika Bjerström uses an impressive arsenal of statistics to demonstrate the progress. But she combines statistics with a journalistic, self-reflective tone, which gives the book its unique character and makes it more diverse than just a review of current research on African affairs”.

Svenska Dagbladet, the second largest morning paper, wrote; “It is a profound and broad description of Africa that baffles the reader from the first page to the last”.

The book gives an impressive up-to-date account of the growing influence of the middle class, it contains a long analytical chapter on aid, the implications of the growing number of NGOs in Africa driving their own agendas, the latest progress in introducing cash transfer systems in many countries and the opportunities and challenges following China's presence.

But this book is not a single-minded afro-optimistic praise. New threats in the wake of Africa rising and the introduction of modern lifestyles are also discussed, such as the spreading of militant Islamic terror networks, weak political leadership, land grabbing, youth unemployment and growing social tensions following widening economic inequalities.

Text o bild: Weyler förlag

***Det nya Afrika*
Erika Bjerström
Weyler förlag, Stockholm 2013
ISBN 9789187347016
www.weylerforlag.se**

The publisher is presently searching for a publisher for the English edition.